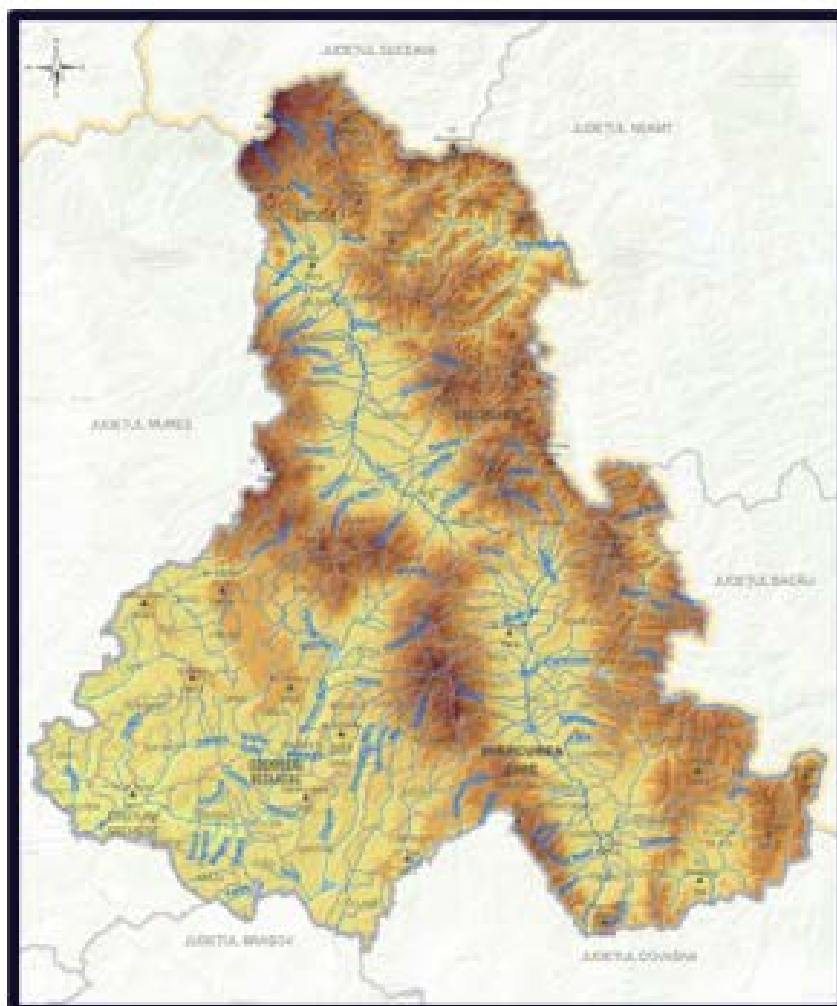

Plan de Amenajare a Teritoriului Județean **HARGHITA**

FAZA I - ANALIZA ȘI DIAGNOZA DEZVOLTĂRII SPAȚIALE ȘI ELABORAREA STUDIILOR DE FUNDAMENTARE

Volumul 1 – Studii de fundamentare

Evaluarea impactului social (SF10)

AUGUST 2023

Beneficiar:

JUDEȚUL HARGHITA PRIN
CONSILIUL JUDEȚEAN HARGHITA

Contractant general:

SC AEDILIS PROIECT SRL

FOAIE DE GARDĂ

TITLU LUCRARE:	Reactualizarea Planului de Amenajare a Teritoriului Județean (PATJ) HARGHITA
FAZA 1	Analiza și diagnoza dezvoltării spațiale și elaborarea studiilor de fundamentare
Studiu de fundamentare	Evaluarea impactului social (SF 10 - SOC)
CONTRACT NR.: PROIECT NR.:	112303/03.02.2023 AED- 008- 2023
BENEFICIAR:	JUDEȚUL HARGHITA PRIN CONSILIUL JUDEȚEAN HARGHITA
CONTRACTANT GENERAL:	SC AEDILIS PROIECT SRL
COORDONATOR PROIECT:	Dr. arh. Gabriel PASCARIU
COORDONATOR STUDIU:	Dr. urb. sociolog Andreea Pene
ELABORATORI STUDIU:	Dr. urb. sociolog Andreea Pene
MANAGEMENT PROIECT:	Arh. urb. Dan Florin FLORUȚ Ing. Codruța RADU Ec. Dalina ROMAN
DATĂ ELABORARE:	August 2023

1.	Delimitarea obiectivului studiat	5
1.1.	Cadrul metodologic al studiului	6
	<i>Consultarea cetățenilor – tehnica chestionarului (cercetare cantitativă)</i>	6
	<i>Consultarea factorilor interesați – tehnica focus-grupului (cercetare calitativă)</i>	6
1.2.	Problematică și obiective specifice	7
1.3.	Ipoteze și întrebări de cercetare	8
1.4.	Glosar de termeni	9
2.	Analiza critică a situației existente	12
2.1.	Profilul respondenților	12
2.1.1.	Profilul specialiștilor din Județul Harghita participanți la studiu sociologic, în raport cu domeniul acestora de activitate	12
2.1.2.	Profilul participanților la studiu, în raport cu unitatea administrativ-teritorială din care fac parte	15
2.1.3.	Profilul participanților la analiza calitativă din cadrul studiului – Focus-grupuri	18
2.2.	Județul	21
2.2.1.	Nivelul de mulțumire al participanților la studiu cu privire la diverse aspecte din Județul Harghita	21
2.2.2.	Principalele avantaje ale Județului Harghita	24
2.2.3.	Principalele resurse care pot contribui la dezvoltarea Județului Harghita în următorii 10 ani	27
2.2.4.	Principalele dezavantaje ale Județului Harghita	30
2.3.	Unitatea administrativ-teritorială	33
2.3.1.	Mulțumirea participanților la studiu cu diverse aspecte privind zona în care locuiesc (unitatea administrativ-teritorială)	33
2.3.2.	Unități administrativ-teritoriale din Județul Harghita, valoroase din punct de vedere socio-economic, istoric și cultural	44
2.3.3.	UATB-uri dezavantajate din Județul Harghita (lipsite de echipamente edilitare, care au accesibilitate scăzută, cu construcții de slabă calitate, în curs de depopulare accentuată)	46
3.	Evidențierea disfuncționalităților și priorități de intervenție	48
3.1.	Principalele disfuncții și riscuri privind dezvoltarea Județului Harghita, în opinia participanților la studiu	48
3.2.	Direcții prioritare de dezvoltare, în opinia participanților la studiu	49
4.	Propuneri de eliminare sau diminuare a disfuncționalităților	51
5.	Sinteză	53
6.	Bibliografie	55
7.	Anexe	57
7.1.	Chestionar Instituții Publice	57
7.2.	Chestionar Primării	64

Lista figurilor

Figură 1. Distribuția participanților la studiu în raport cu instituția de pe raza Județului Harghita cărei îi aparțin	12
Figură 2. Distribuția procentuală a participanților la studiu în raport cu profesia declarată de aceștia	14
Figură 3. Distribuția procentuală a participanților la studiu în funcție de perioada de când profesează în Județul Harghita	14
Figură 4. Structura pe sexe a participanților la studiul sociologic dedicat reprezentanților Administrațiilor Publice de pe raza Județului Harghita	18
Figură 5. Principalele avantaje ale Județului Harghita, în percepția reprezentanților instituțiilor.....	24
Figură 6. Principalele avantaje ale Județului Harghita, în percepția reprezentanților Administrațiilor Publice de pe raza Județului Harghita	25
Figură 7. UATB-uri preferate menționate în cadrul studiului, din partea principalelor instituții implicate în dezvoltarea Județului Harghita	27
Figură 8. Principalele resurse ale Județului Harghita, menționate de către reprezentanții instituțiilor implicate în dezvoltarea județului.....	28
Figură 9. Principalele probleme/dezavantaje ale Județului Harghita, menționate de către reprezentanții instituțiilor implicate în dezvoltarea județului	30
Figură 10. Principalele dezavantaje ale Județului Harghita, în percepția reprezentanților Administrațiilor Publice de pe raza Județului Harghita	32
Figură 11. Unități administrativ-teritoriale percepute de către participanții la studiu ca având un potențial ridicat din perspectivă socio-economică	44
Figură 12. Unități administrativ-teritoriale de bază percepute de către participanții la studiu ca fiind dezavantajate din perspectivă socio-economică (lipsite de echipamente edilitare, care au accesibilitate redusă, cu construcții de slabă calitate, în curs de depopulare accentuată)	46
Figură 13. Principalele riscuri cu privire la evoluția Județului Harghita în următorii 10 ani, în cazul în care acesta își va păstra direcția actuală de dezvoltare	48
Figură 14. Direcțiile principale/ prioritățile de dezvoltare ale Județului Harghita, în opinia participanților la studiu din partea principalelor instituții implicate în dezvoltarea Județului.....	49
Figură 15. Principalele soluții propuse de către participanții la studiu pentru reducerea problemelor actuale identificate la nivelul Județului Harghita	51
Figură 16. Principalele măsuri propuse de participanții la studiu pentru îmbunătățirea calității vieții în Județul Harghita	52

Lista tabelelor

Tabel 1. UATB-urile urbane – orașe și municipii – de pe raza Județului Harghita, participante în cadrul studiului sociologic	15
Tabel 2. UATB-urile rurale – comune – de pe raza Județului Harghita, participante în cadrul studiului sociologic	15
Tabel 3. Nivelul de mulțumire exprimat de participanții la studiu, în raport cu diversele aspecte privind locuirea în Județul Harghita	21
Tabel 4. Nivelul de mulțumire exprimat de participanții la studiu, în raport cu diversele aspect privind locuirea în Județul Harghita	22
Tabel 5. Nivelul de mulțumire exprimat de participanții la studiu, în raport cu diversele aspecte privind UATB-urile din Județul Harghita	33
Tabel 6. Nivelul de mulțumire exprimat de participanții la studiu, în raport cu diversele aspecte privind zonele urbane din Județul Harghita.....	34
Tabel 7. Nivelul de mulțumire exprimat de participanții la studiu, în raport cu diversele aspecte privind zonele rurale din Județul Harghita	41

Lista cartogramelor

Cartogramă 1. Prezența unităților administrativ-teritoriale de bază din Județul Harghita în cadrul sondajului	17
Cartogramă 2. Gradul de mulțumire cu locuirea exprimat de participanții la studiu în cadrul anchetei sociologice	43
Cartogramă 3. UATB-uri menționate de către participanții la studiu ca fiind valoroase d.p.d.v. socio-economic, istoric și cultural	45
Cartogramă 4. UATB-uri din Județul Harghita menționate de către participanții la studiu ca fiind dezavantajate	47

1. Delimitarea obiectivului studiat

Studiul de impact social reprezintă o componentă extrem de importantă pentru Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Harghita, percepția populației cu privire la diversele resurse din teritoriu, raportat la fiecare U.A.T., constituind fundamentul politicilor teritoriale. Bunăstarea populației reprezintă un obiectiv fundamental al politicilor respective. Analiza impactului social este utilă în fundamentarea proiectării Planului de Amenajare a Teritoriului Județean Harghita, identificarea resurselor și mecanismelor sociale de implementare și evaluarea consecințelor sociale ale realizării soluțiilor propuse.

La elaborarea părții grafice a documentației au fost utilizate limitele unităților administrativ-teritoriale disponibile în geoportalul Infrastructurii naționale pentru informații spațiale (INIS), gestionat de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, conform Ordinului nr. 233/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și de elaborare și actualizare a documentațiilor de urbanism. Analiza de impact social a folosit date obținute în urma consultării reprezentanților principalelor instituții implicate în dezvoltarea Județului Harghita (*a se vedea Anexa 1 – chestionar Instituții publice și Capitolul 2.1.1. al prezentului studiu, privind profilul respondenților*), reprezentanții unităților administrativ-teritoriale de pe raza Județului Harghita (*a se vedea Anexa 2 – chestionar Primării și Capitolul 2.1.2. al prezentului studiu, privind profilul respondenților*). Studiul a avut la bază o metodologie mixtă, fiind utilizate atât metode cantitative cât și metode calitative de cercetare (*a se vedea capitolul metodologic din prezentul studiu*).

În cadrul analizei impactului social au fost evaluate nivelul de trai al populației, gradul de mulțumire cu privire la serviciile publice atât de pe raza județului cât și de pe raza fiecărei unități administrativ-teritoriale, precum și perspectivele de evoluție la nivel județean, riscuri și elemente de potențial percepute. În urma analizei datelor obținute, a fost posibilă determinarea unor opțiuni ale locuitorilor, reprezentate totodată la nivel spațial. De asemenea, au fost evidențiate disfuncționalitățile și prioritățile de intervenție, respectiv disparitățile sociale intra-județene, prioritățile de intervenție legate de potențialul demografic și resursele umane. Pe baza analizei au fost realizate propuneri de eliminare și diminuare a disfuncționalităților, luând în considerare totodată prognoza populației.

Teritoriul Județului Harghita este constituit dintr-un mozaic de unități administrativ-teritoriale (UAT) cu caracteristici socio-demografice variate, atât la nivelul gradientului rural-urban, dar și sub aspectul poziției geografice, mai ales prin raportarea la centrele urbane importante – Municipiul Miercurea Ciuc și Municipiul Odorheiu Secuiesc. Analiza impactului social a surprins această diversitate a contextului social prin indicatorii determinați și valorificați în analiză.

Limitările analizei sunt legate de disponibilitatea și acuratețea datelor din surse utilizate, acestea surprinzând caracteristici complexe, cu dinamică rapidă din perspectivă socio-demografică. Totodată, limitele acestui studiu sunt date de sursele datelor, ce constituie percepția unui segment din populație. Informațiile vor fi contextualizate, analizate și corelate cu ajutorul indicatorilor rezultați din datele statistice, prezentul studiu surprinzând doar percepții/opinii ale locuitorilor. Principalul scop al studiului de impact social este de identificare a unor disfuncționalități percepute la nivelul județului și unităților administrativ-teritoriale de bază. Eșantionul utilizat este unul de oportunitate, având avantajul de cunoaștere aprofundată a problemelor și caracteristicilor zonei, reprezentând însă un grup ținută supus subiectivismului (*persoane implicate direct în gestionarea teritoriului administrativ*).

1.1. Cadrul metodologic al studiului

Consultarea factorilor interesați, parte integrată a Planului de Amenajare a Teritoriului Județului Harghita, a avut în vedere **consultarea reprezentanților principalelor instituții preocupate de dezvoltarea Județului și consultarea reprezentanților fiecărei unități administrativ-teritoriale de bază de pe raza Județului Harghita**. Pentru realizarea acestui obiectiv, a fost utilizată o metodologie mixtă, **cantitativ-calitativ**. În acest scop au fost propuse două tehnici de cercetare:

- **Tehnica chestionarului** – distribuie online.

În intervalul **mai-iunie 2023** au fost distribuite două chestionare către cele două categorii de factori interesați precizate anterior (Instituții și Primării).

- **Tehnica focus-grupului** – 3 focus-grupuri având ca scop consultarea membrilor cheie ai comunității, acoperind principalele tematici strategice ale județului – *palierul social, palierul economic, palierul cultural/identitar*. Aceste focus-grupuri au fost organizate în perioada **iunie-iulie 2023**, generând astfel date de natură calitativă, complementare chestionarelor distribuite în etapa anterioară. Totodată, prin intermediul celor 3 focus-grupuri au fost testate și validate ipoteze cu privire la *potențialul de dezvoltare al Județului Harghita* precum și cu privire la *principalele probleme și riscuri percepute de către respondenți cu privire la acest județ*.

Consultarea cetățenilor – tehnica chestionarului (cercetare cantitativă)

Metoda de cercetare propusă pentru această parte a consultării populației este una cantitativă, tehnica fiind cea a chestionarului. Aceasta constă în elaborarea și distribuirea a două chestionare destinate identificării problemelor și calităților percepute ale județului, în ansamblul său, precum și a fiecărei unități administrativ-teritoriale componente. Chestionarul este elaborat în format online, în platforma Alchemer și are ca scop **implicarea reprezentanților** din partea principalelor instituții preocupate de dezvoltarea județului și a reprezentanților Administrațiilor Publice Locale.

Temele abordate de chestionare, în baza cărora a fost elaborat și raportul de cercetare, vizează următoarele categorii de factori: descrierea populației respondente; identificarea problemelor și a calităților percepute ale județului, în general; identificarea problemelor și a calităților percepute, în fiecare dintre unitățile administrativ-teritoriale componente ale județului; aspecte privind deplasarea populației în cadrul județului.

Consultarea factorilor interesați – tehnica focus-grupului (cercetare calitativă)

Tehnica propusă pentru această etapă a cercetării este cea a focus-grupurilor. Deoarece avem în vedere un **public țintă ce cunoaște în teritoriul Județean și unitățile administrativ-teritoriale componente**, cu probleme și interese specifice, se propune inițierea cercetării printr-un *interviu de grup (focus-grup)*, tehnică de cercetare calitativă ce presupune o metodă exploratorie. Această abordare ne va permite identificarea nu doar a problemelor specifice unităților administrativ-teritoriale ce compun Județul Harghita, ci și o proiecție în viitor cu privire la modul în care este posibil să evolueze această zonă, fiind astfel menționate riscuri, amenințări și elemente de potențial ce vor fi avute în vedere de către specialiștii responsabili pentru elaborarea Planului de Amenajare a Teritoriului Județului.

Focus grupul (sau *interviul de grup*) presupune prezența a **6-12 subiecți**. În cadrul acestei discuții de grup, schimbul de păreri și impresii între membrii grupului sunt permise și încurajate pentru identificarea unor informații noi. Subiecții se pot exprima liber și nu sunt forțați să răspundă doar la întrebări predefinite, adresate de către moderator.

Moderatorul (**sociologul**) realizează un *ghid de focus-grup* în prealabil, stabilind astfel niște teme de interes pentru cercetarea ce urmează a fi realizată. Temele vor fi ulterior convertite într-o paletă de întrebări, suficient de generale pentru a permite răspunsul liber al participanților la focus-grup. **Se încurajează confruntarea de idei și se vizează identificarea problemelor, cauzelor, precum și propunerea de soluții.**

Activitatea trebuie organizată în prealabil din punct de vedere logistic. Se vor elimina sursele de distragere a atenției și se va asigura cadrul confortabil, prielnic discuțiilor. Dată fiind specializarea interlocutorilor precum și localizarea acestora în cadrul teritoriului, în acest caz se optează pentru interviuri de grup organizate în mediul online, pe platforma Zoom. **Se va limita durata discuțiilor la maxim 2 ore.**

Grupul țintă, format din **persoane cheie specializate în diverse arii de expertiză (a se vedea lista invitaților, prezentată în capitolul 2.1.3. din prezentul raport)** vor oferi informații în raport cu cele trei tematici majore ale focus-grupurilor: *socială, economică și culturală*. **Astfel, se sugerează organizarea a 3 focus-grupuri, în raport cu tematicile menționate anterior.** Convocarea se realizează, astfel, prin **invitarea directă** a câtor **6-12 reprezentanți** din grupul de lucru. Selecția participanților la focus-grupuri va fi realizată de către sociolog în urma unei analize a factorilor interesați, criteriile principale constituindu-se din preocuparea pentru arii majore ale Teritoriului Județului Harghita (*și nu doar zone specifice, nișate, de interes local*), vechimea activității în cadrul județului, participarea activă la dezvoltarea județului precum și interesul acestora pentru implicarea în cadrul procesului consultativ.

1.2. Problematică și obiective specifice

Procesul de consultare publică a factorilor interesați de dezvoltarea și planificarea Județului Harghita reprezintă o componentă foarte de importantă pentru Planul de Amenajare a Teritoriului Județean. Percepția populației – *fie că vorbim despre locuitori, utilizatori sau specialiști ai diverselor domenii* – asupra calităților, aspectelor problematice și direcțiilor de dezvoltare ale județului, constituie baza de fundamentare a politicilor teritoriale, iar bunăstarea populației este un obiectiv fundamental al politicilor respective.

Raportul de consultare publică a fost constituit în urma desfășurării unei cercetări empirice ce a urmărit colectarea de date privind percepția asupra locuirii și dezvoltării acestui județ, din perspectiva mai multor categorii de factori interesați. Astfel, metodologia ce a stat la baza acestui raport a fost una mixtă – cantitativ și calitativ – utilizând două tehnici de cercetare complementare – chestionarul și focus-grupul. Complementar, în interpretarea datelor colectate din partea participanților la studiu, au fost utilizate și date oficiale provenite din strategiile recente ale județului Harghita, scopul fiind acela de a emite teorii valide, ce au o fundamentare teoretică bine constituită cu privire la procesele și fenomenele identificate.

În cadrul procesului de consultare publică au fost evaluate percepții asupra calităților, defectelor și potențialului de dezvoltare, nivelul de mulțumire, resurse și posibile soluții pentru rezolvarea problemelor și diminuarea riscurilor. Rezultatele au fost spațializate în cadrul unor cartograme menite să reprezinte la nivelul teritoriului județean percepțiile participanților la studiu. De asemenea, au fost evidențiate disfuncționalitățile și prioritățile de intervenție, respectiv disparitățile demografice intra-județene, prioritățile de intervenție legate de

potențialul demografic și resursele umane. Pe baza analizei au fost realizate propuneri de eliminare și diminuare a disfuncționalităților, luând în considerare totodată prognoza populației (*a se vedea studiul de fundamentare socio-demografic*).

Teritoriul Județului Harghita este constituit dintr-o mare diversitate de unități administrativ-teritoriale (U.A.T.-uri) cu caracteristici socio-demografice variate. Această diversitate este surprinsă în special prin raportare la principalii poli economici ai Județului – *Ciuc, Gheorgheni și Odorhei* – ce determină și subzonele majore (*scaunele*) din perspectivă culturală – istorică. Consultarea publică a surprins această diversitate a contextului socio-demografic prin indicatorii determinați și valorificați în analiză.

Limitările analizei sunt legate de disponibilitatea și implicarea locuitorilor și utilizatorilor în procesul de consultare publică, datele colectate surprinzând caracteristici complexe, cu dinamică rapidă.

1.3. Ipoteze și întrebări de cercetare

Cercetarea a urmărit fundamentarea realizării unor politici teritoriale echilibrate, integrând conservarea resurselor și dezvoltarea bazată pe acestea, în contextul dezvoltării Județului Harghita și unităților administrativ-teritoriale componente ale acestuia. Totodată, prin **evaluarea impactului social**, s-a dorit conturarea unei viziuni de dezvoltare coerente în cadrul teritoriului, având în prim plan nevoile și opțiunile populației.

Ipotezele de cercetare au fost următoarele:

- Cu cât Județul Harghita și unitățile administrativ-teritoriale de pe raza acestuia sunt mai apreciate de către locuitori, cu atât dezvoltarea din perspectivă socio-demografică și economică va fi mai rapidă;
- Dacă Județul Harghita și unitățile administrativ-teritoriale de pe raza acestuia își identifică anumite competențe distinctive din perspectiva potențialului socio-economic, atunci dezvoltarea acestor zone trebuie direcționată către atingerea potențialului identificat.

Întrebări de cercetare:

- Care sunt principalele puncte tari ale Județului Harghita și unităților administrativ-teritoriale de pe raza acestuia, din perspectiva locuitorilor?
- Care sunt principalele probleme pe care le prezintă Județul Harghita și unitățile administrativ-teritoriale de pe raza acestuia în momentul de față?
- Care sunt principalele elemente prioritare de intervenție, în opinia locuitorilor unităților administrativ-teritoriale de pe raza județului Harghita?
- Cum este perceput Județul Harghita și unitățile administrativ-teritoriale de pe raza acestuia din perspectiva accesibilității?
- Care este nivelul perceput al calității vieții locuitorilor Județului Harghita și unităților administrativ-teritoriale de pe raza acestuia?

1.4. Glosar de termeni

Amenajarea urbană - „ansamblu de acțiuni concomitente ce vizează să ofere un echilibru locuitorilor, activităților, cadrului construit, echipamentelor și mijloacelor de comunicare pe întregul teritoriu de intervenție. Amenajarea este o acțiune voluntară, impulsionată de către puterea politică (guvern sau aleșii locali, în funcție de scara teritoriului de intervenție) care presupune o planificare urbană și o mobilizare a actorilor (populație, întreprinderi, administrația locală, aleșii locali). Amenajarea poate fi realizată la scări foarte diferite: de la nivelul național până la scara orașului sau chiar a unui cartier. Amenajarea este în esența sa, globală. Ea are această caracteristică indiferent dacă vorbim despre amenajarea unui teritoriu, despre mari amenajări regionale, despre amenajări urbane” (Belmer, 2011, p. 3). În cuprinsul acestui concept regăsim toate celelalte sub-categorii conceptuale, precum regenerarea, reabilitarea, reînnoirea, renovarea, reciclarea, dezvoltarea urbană ș.a.m.d. Amenajarea urbană, în toată complexitatea sa, înglobează atât intervențiile de demolare cât și pe cele de construcție sau reconstrucție. Deși în cadrul orașelor actuale, numărul terenurilor libere de construcții este redus, totuși sporadic acestea există încă, fiind și ele cuprinse în cadrul acțiunii de amenajare a orașului. Pe lângă acestea, restructurarea circulațiilor, schimbarea profilurilor străzilor sau zonelor orașului, intervențiile de natură peisagistică, toate sunt cuprinse în cadrul acestui concept.

Comunitate - „este mai mult decât un cadru social, este cadrul noologic (spiritual) în interiorul căruia indivizii se socializează, luând act de propria lor măsură prin contactul cu învățături fundamentale transmise din generație în generație. Comunitatea este cadrul înăuntrul căruia ne pregătim pentru viața socială și totodată este mediul în care ne desfășurăm activitatea cotidiană. Viața socială se desfășoară prin intersectarea, suprapunerea sau relaționarea diferitelor grupuri și comunități” (Baltasiu, 2007, p. 367). Ceea ce diferențiază o comunitate de o grupare socială sunt chiar legăturile sociale despre care discutăm în această teză de doctorat. La baza dezvoltării unei comunități se află, în primul rând, interacțiunea dintre indivizi. Pentru a fi posibilă aceasta, însă, este necesară comunicarea și traiul în comun, ambele privite din perspectiva relaționării spirituale. Un mare paradox al locuirii la oraș este faptul că, așa cum precizează Louis Wirth în lucrarea „Urbanism as a Way of Life” (1938), cu cât crește densitatea persoanelor într-un spațiu, astfel încât să devină imposibilă interacțiunea lor ca indivizi, cu atât riscul segmentării relațiilor este mai mare (Wirth, 1938 în LeGates, Stout (ed.), 2000[1996], p. 99). Dacă la nivel cantitativ, comunitatea ar putea fi asemănată, oarecum, cu grupul, la nivel calitativ, trăsăturile sale amintesc mai degrabă de cele ale unei națiuni/popor. Vorbim aici despre elementele care formează substratul spiritual, conturat doar prin intermediul unor legături sociale consolidate. Baltasiu definește acest fenomen prin „recunoaștere reciprocă, caracterizată printr-un sentiment difuz al conștiinței de noi” (2007).

Densitatea populației – numărul de persoane la unitate de suprafață (km²) (Institutul Național de Statistică).

Indicator – expresie numerică cu ajutorul căreia se caracterizează cantitativ un fenomen social-economic din punct de vedere al compoziției structurii, schimbării în timp, al legăturilor reciproce cu alte fenomene, etc.¹ (Dicționarul Explicativ al Limbii Române)

Indice - Mărima rezultată din raportarea a două niveluri diferite ale unui indicator, reflectând variația acestuia în timp sau în spațiu. Se exprimă de regulă în procente, dar poate fi determinat și ca mărime medie sau în valori absolute. În raport cu baza de raportare, indicele poate fi: cu bază fixă – raportarea tuturor valorilor intervenite în evoluția unui proces la o perioadă de bază

¹ Dicționarul explicativ al limbii române, Ed. Științifică și Enciclopedică, București 1987

sau de referință – și în lanț – raportarea succesivă a fiecărei valori intervenită în dinamica unui proces la valoarea din perioada anterioară (Bucur, Cardas, 1983).

Județ - Unitate administrativ-teritorială tradițională în România, alcătuită din orașe și comune, în funcție de condițiile geografice, economice și social-politice și de legăturile culturale și tradiționale ale populației. Județul, ca unitate teritorială, își are originea în feudalism, când reprezenta un areal condus de un județ (Erdeli, 1999).

Localitate - Formă de așezare stabilă a populației în teritoriu, alcătuind un nucleu de viață umană, cu structuri și mărimi variabile, diferențiate în funcție de specificul activităților de producție dominante ale locuitorilor, caracteristicile organizării administrativ-teritoriale, numărul de locuitori, caracterul fondului construit, gradul de dotare social-culturală și de echipare tehnico-edilitară. În funcție de specificul și de ponderea activității economice dominante, de numărul de locuitori, caracterul fondului construit, densitatea populației și a locuințelor, de nivelul de dotare social-culturală și de echipare tehnică localitățile se împart în două mari grupe: localități urbane și localități rurale (Legea nr. 351 /2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a IV-a – Rețeaua de localități, Anexa nr. 1).

Localitate rurală (sat) - Localitate în care (conform legii nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a IV-a – Rețeaua de localități) majoritatea forței de muncă se află concentrată în agricultură, silvicultură, pescuit, oferind un mod specific și viabil de viață locuitorilor săi, și care prin politicile de modernizare își va păstra și în perspectivă specificul rural;

- majoritatea forței de muncă se află în alte domenii decât cele agricole, silvice, piscicole, dar care oferă în prezent o dotare insuficientă necesară în vederea declarării ei ca oraș și care, prin politicile de echipare și de modernizare, va putea evolua spre localitățile de tip urban.
- terenul intravilan este utilizat parțial pentru agricultura de subzistență și pentru comercializare.

Populație activă - oferta potențială de forță de muncă și gradul de ocupare a populației cuprinzând populația ocupată civilă și șomerii înregistrați (Institutul Național de Statistică).

Populația după domiciliu - numărul persoanelor cu cetățenie română și domiciliu pe teritoriul României, delimitat după criterii administrativ-teritoriale. Domiciliul persoanei este adresa la care aceasta declară ca are locuința principală, trecută în actul de identitate (CI, BI), așa cum este luată în evidența organelor administrative ale statului. În stabilirea valorii acestui indicator nu se ține cont de reședința obisnuită, de perioada și/sau motivul absenței de la domiciliu (Institutul Național de Statistică).

Rata natalității – numărul de nașcuți-vii dintr-un an raportat la populația de la 1 iulie din statistica curentă și se exprimă în număr de nașcuți-vii la 1000 locuitori (Institutul Național de Statistică).

Rata mortalității – numărul de nașcuți-vii dintr-un an raportat la populația de la 1 iulie din statistica curentă și se exprimă în număr de nașcuți-vii la 1000 locuitori (Institutul Național de Statistică).

Rata sporului natural – indicator care masoară diferența algebrică între rata natalității și rata mortalității generale a populației (Institutul Național de Statistică).

Strategie de dezvoltare- Direcționarea globală sau pe domenii de activitate, pe termen scurt, mediu și lung, a acțiunilor menite să determine dezvoltare urbană (Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul).

Soldul mișcării migratorii - indicator care reprezintă diferența algebrică între numărul persoanelor sosite și plecate într-o unitate administrativ-teritorială pentru care viza de stabilire a reședinței este valabilă la data de 1 ianuarie sau 1 iulie (Institutul Național de Statistică).

Teritoriu administrativ - Suprafața delimitată de lege, pe trepte de organizare administrativă a teritoriului național, județean și al unităților administrativ-teritoriale de bază (municipiu, oraș, comună) (Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul).

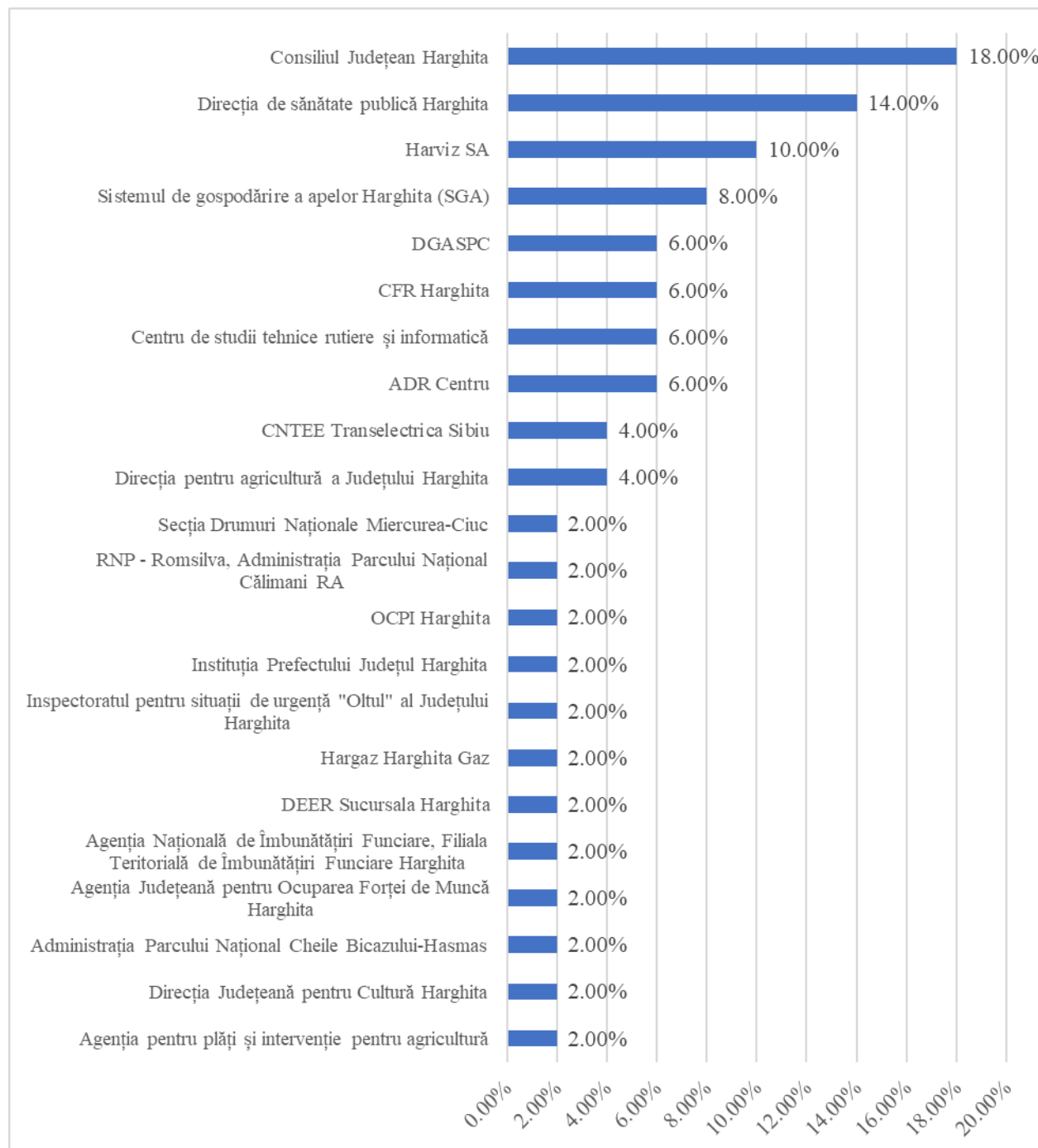
Unități administrativ-teritoriale de bază - Potrivit legii unitățile administrativ-teritoriale sunt **comunele, orașele** și județele. Unități administrativ-teritoriale de bază sunt orașele și comunele care cuprind una sau mai multe localități².

² *Legea nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a IV-a – Rețeaua de localități*

2. Analiza critică a situației existente

2.1. Profilul respondenților

2.1.1. Profilul specialiștilor din Județul Harghita participanți la studiul sociologic, în raport cu domeniul acestora de activitate

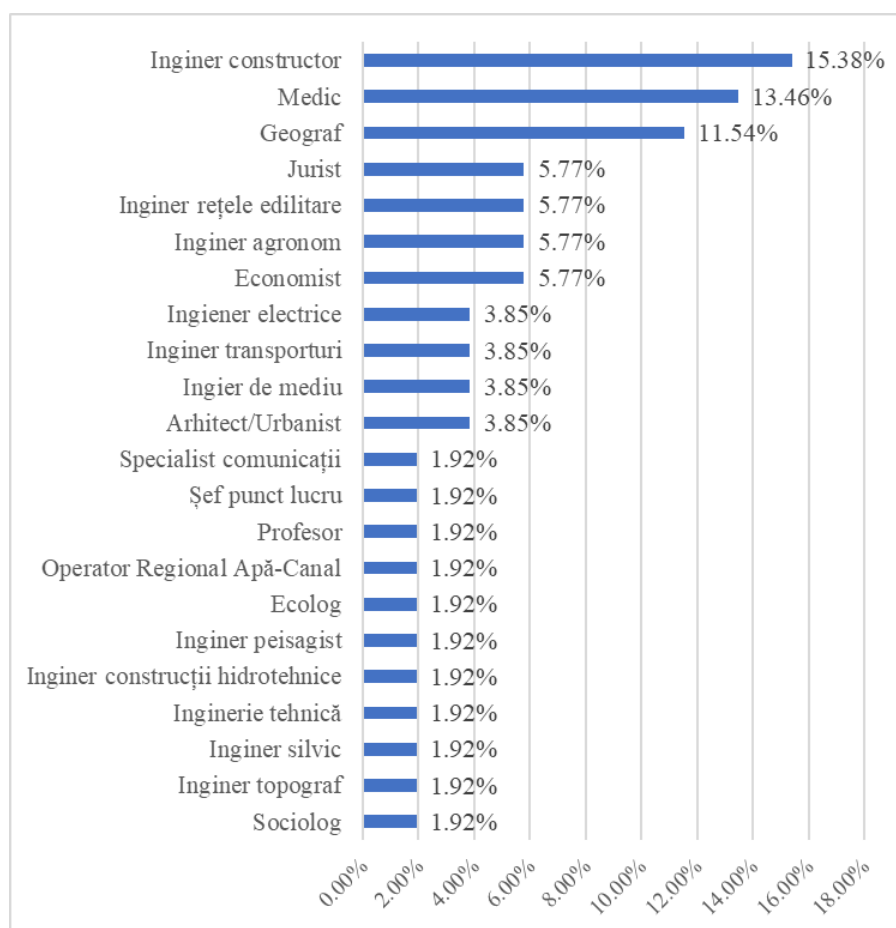
Figură 1. Distribuția participanților la studiu în raport cu instituția de pe raza Județului Harghita cărora îi aparțin

Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Instituțiilor publice de pe raza Județului Harghita

Așa cum reiese din **Figură 1**, prezentată anterior, în cadrul acestei etape de consultare publică a fost prezent un număr mare de participanți, lista acestora fiind prezentată mai jos, după cum urmează:

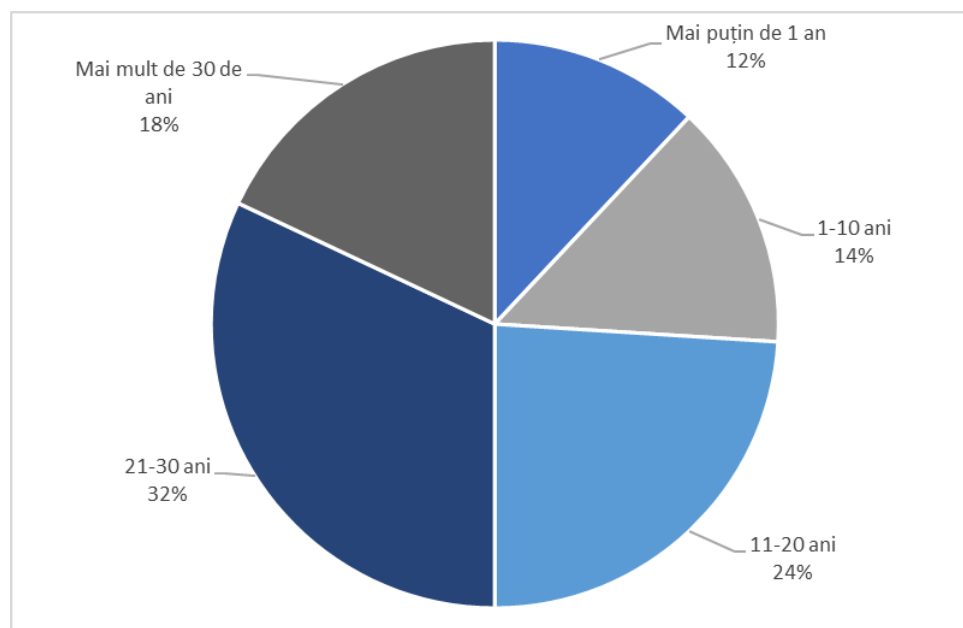
- Consiliul Județean Harghita
- ADR Centru
- Agenția pentru plăți și intervenție pentru agricultură
- Centru de studii tehnice rutiere și informatică
- CFR Harghita
- Direcția de sănătate publică Harghita
- Direcția Județeană pentru Cultură Harghita
- Direcția pentru agricultură a Județului Harghita
- Sistemul de gospodărire a apelor Harghita (SGA)
- Harviz SA
- Administrația Parcului Național Cheile Bicazului-Hășmaș
- Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita
- Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare, Filiala Teritorială de Îmbunătățiri Funciare Harghita
- CNTEE Transelectrica Sibiu
- DEER Sucursala Harghita
- Hargaz Harghita Gaz
- Inspectoratul pentru situații de urgență "Oltul" al Județului Harghita
- Instituția Prefectului Județul Harghita
- OCPI Harghita
- RNP - Romsilva, Administrația Parcului Național Călimani RA
- DGASPC
- Secția Drumuri Naționale Miercurea-Ciuc

Informațiile cu privire la procesul de dezvoltare al Județului Harghita sunt cu atât mai valoroase cu cât provin din partea unor specialiști din diverse arii profesionale. Astfel, conform studiului consultativ realizat în cadrul acestei etape, reprezentanții instituțiilor participante la studiu aparțin următoarelor arii profesionale: *arhitect/urbanist, sociolog, economist, geograf, inginer (mediu, constructor, agronom, rețele edilitare, transporturi, topograf, electrice, silvic, tehnică, construcții hidrotehnice, peisagist), medic, jurist, ecolog ș.a.m.d.* Totodată, așa cum am indicat în **Figură 3**, prezentată mai jos în lucrare, jumătate dintre participanții la studiu profesează în Județul Harghita de mai mult de 20 de ani, în timp ce aproximativ un sfert (24%) menționează că profesează aici de 11-20 de ani. Prin urmare, profilul socio-profesional al participanților la acest studiu indică o specializare și o cunoaștere aprofundată a teritoriului județului Harghita împreună cu problemele, riscurile și elementele sale de potențial.

Figură 2. Distribuția procentuală a participanților la studiu în raport cu profesia declarată de aceștia

Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Instituțiilor publice de pe raza Județului Harghita

Figură 3. Distribuția procentuală a participanților la studiu în funcție de perioada de când profesează în Județul Harghita

Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Instituțiilor publice de pe raza Județului Harghita

2.1.2. Profilul participanților la studiu, în raport cu unitatea administrativ-teritorială din care fac parte

Studiul privind analiza sociologică a reprezentanților unităților administrativ-teritoriale de pe raza Județului Harghita a reușit să adune informații reprezentative de la *Administrațiile Locale ale Municipiilor, Orașelor și Comunelor* ce formează acest Județ. Astfel, Județul Harghita are în componența sa, conform datelor oficiale, 67 de unități administrativ teritoriale dintre care 4 municipii, 5 orașe și 58 de comune. Dintre acestea, în cadrul anchetei privind punctele tari, punctele slabe și direcțiile de dezvoltare ale unităților administrativ-teritoriale din Județul Harghita au răspuns *40 de zone rurale (comune), 5 orașe și 4 municipii*. Așa cum reiese din datele prezentate anterior, zonele urbane ale Județului Harghita au fost acoperite în proporție de 100%, în timp ce zonele rurale au beneficiat de o acoperire procentuală de doar 69%, 18 din cele 58 de comune nefiind prezente în cadrul studiului.

Lista unităților administrativ-teritoriale prezente în cadrul studiului:

Tabel 1. UATB-urile urbane – orașe și municipii – de pe raza Județului Harghita, participante în cadrul studiului sociologic

<u>Municipii</u>	<u>Orașe</u>
Municipiul Odorheiu Secuiesc	Oraș Bălan
Municipiul Miercurea Ciuc	Oraș Băile Tușnad
Municipiul Gheorgheni	Oraș Borsec
Municipiul Toplița	Oraș Vlăhița
	Oraș Cristuru Secuiesc

Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Administrațiilor Publice ale unităților administrativ-teritoriale de pe raza Județului Harghita

Comune:

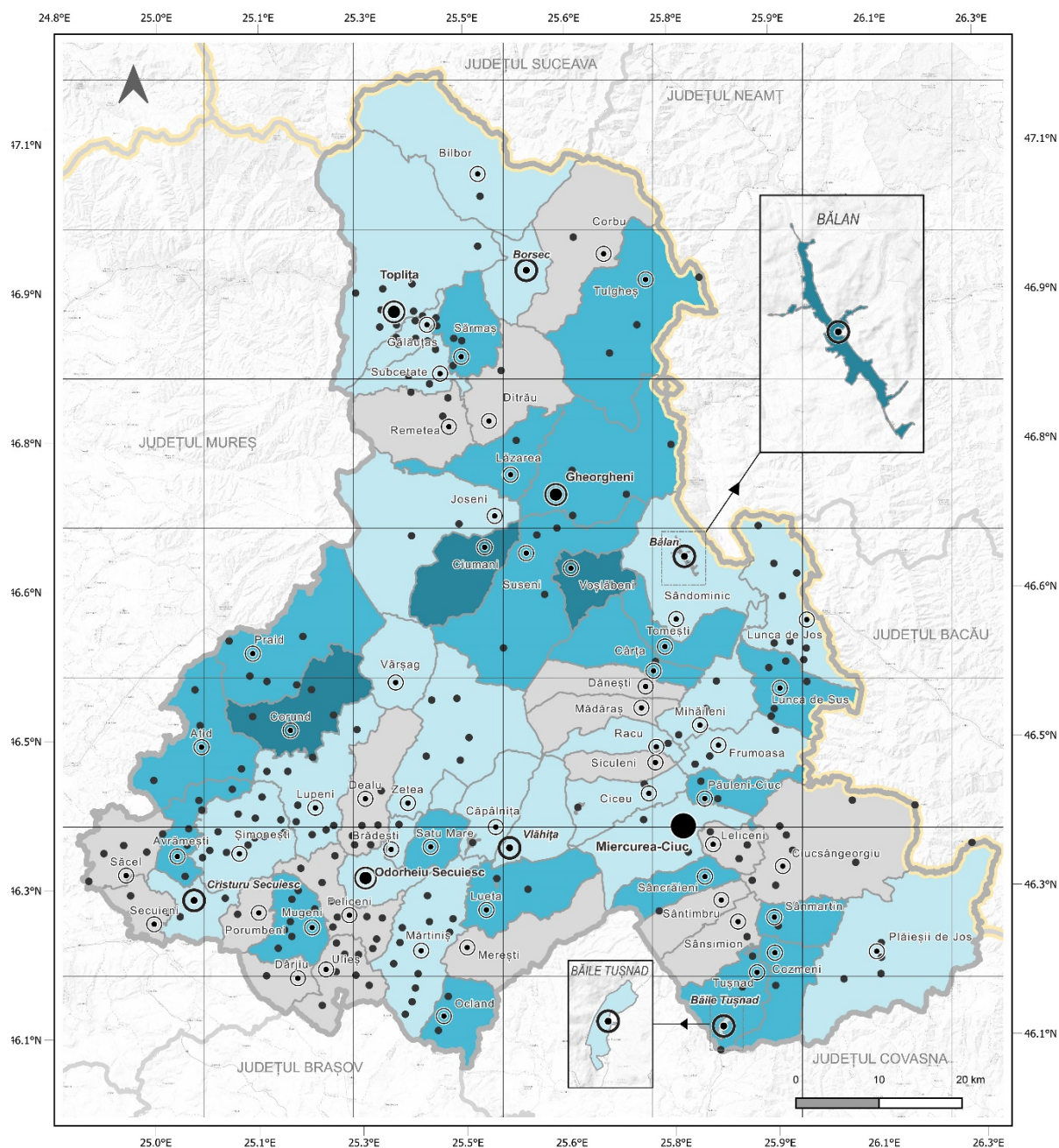
Tabel 2. UATB-urile rurale – comune – de pe raza Județului Harghita, participante în cadrul studiului sociologic

<u>Comune</u>	
Atid	Mugeni
Avrămești	Ocland
Bilbor	Păuleni-Ciuc
Brădești	Plăieșii de Jos
Căpâlnița	Praid
Cârța	Racu

Ciceu	Sâncrăieni
Ciumani	Sândominic
Corund	Sânmartin
Cozmeni	Sărmaș
Frumoasa	Satu Mare
Gălăuș	Șimonești
Joseni	Subcetate
Lăzarea	Suseni
Lueta	Tomești
Lunca de Sus	Tulgheș
Lunca de Jos	Tușnad
Lupeni	Vărșag
Mărtiniș	Voșlăbeni
Mihăileni	Zetea

Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Administrațiilor Publice ale unităților administrativ-teritoriale de pe raza Județului Harghita

Unitățile administrativ-teritoriale de bază asupra cărora nu am putut obține date prin intermediul consultării reprezentanților administrațiilor publice locale sunt *Ciucsângeorgiu, Corbu, Dănești, Dârjiu, Dealu, Ditrău, Feliceni, Lelicieni, Mădăraș, Merești, Porumbeni, Remetea, Săcel, Sânsimion, Sântimbru, Secuieni, Siculeni și Ulieș*.

Prezența unităților administrativ-teritoriale de bază din Județul Harghita în cadrul sondajului

Legenda generală

Limite

- Limită regiuni de dezvoltare
- Limita teritoriului județean
- Limita județelor vecine
- Limita UATB

Rețeaua de localități

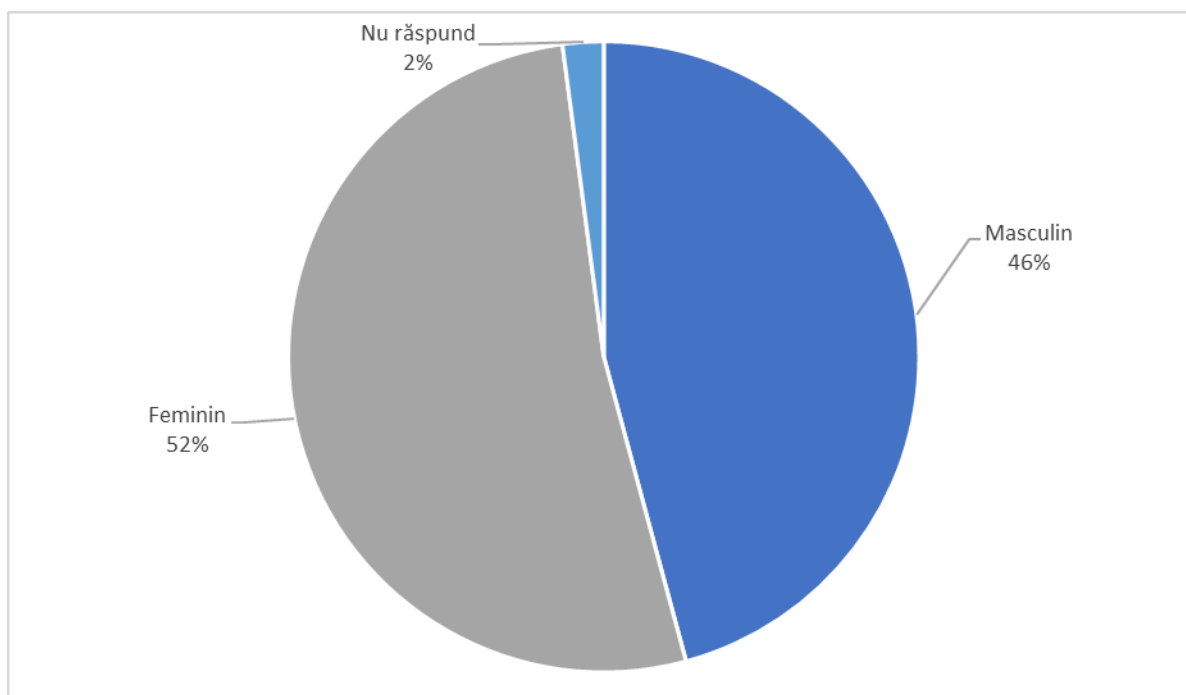
- Municipiu reședință de județ
- Municipiu
- Oraș
- Sat reședință de comună
- Sat aparținător sau localitate componentă

Prezența UAT-urilor în cadrul sondajului

- lipsă date
- sub 1%
- 1-5%
- peste 5%

Cartogramă 1. Prezența unităților administrativ-teritoriale de bază din Județul Harghita în cadrul sondajului

Sursa: Civitta

Figură 4. Structura pe sexe a participanților la studiul sociologic dedicat reprezentanților Administrațiilor Publice de pe raza Județului Harghita

Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Administrațiilor Publice ale unităților administrativ-teritoriale de pe raza Județului Harghita

Din perspectiva structurii pe sexe, se remarcă faptul că populația ce a participat la acest studiu este echilibrată procentual în raportul feminin-masculin. Astfel, în cadrul anchetei, 46% dintre respondenți sunt de sex masculin în timp ce 52% sunt de sex feminin. Doar 2% din totalul participanților la studiu au ales să nu răspundă acestei întrebări. În raport cu populația Județului Harghita, structurată pe cele două sexe, se observă faptul că studiul a obținut procente similare. Astfel, în anul 2022, datele statistice furnizate de Institutul Național de Statistică (baza de date Tempo) indică un procent de 49% populație masculină la nivelul județului și 51% populație feminină.

2.1.3. Profilul participanților la analiza calitativă din cadrul studiului – Focus-grupuri

Tehnica propusă pentru această etapă a cercetării este cea a focus-grupurilor. Deoarece avem în vedere un **public țintă ce cunoaște în detaliu județul Harghita și unitățile sale administrativ-teritoriale**, cu probleme și interese specifice, se propune inițierea cercetării printr-un *interviu de grup (focus-grup)*, tehnică de cercetare calitativă ce presupune o metodă exploratorie. Această abordare ne va permite identificarea nu doar a problemelor specifice unităților administrativ-teritoriale ce compun Județul Harghita, ci și o proiecție în viitor cu privire la modul în care este posibil să evolueze această parte a țării, fiind astfel menționate riscuri, amenințări și elemente de potențial ce vor fi avute în vedere de către specialiștii responsabili pentru elaborarea Planului de Amenajare a Teritoriului Județean Harghita.

Focus-grupurile propuse au în vedere dezbateră aprofundată a trei teme esențiale dezvoltării Județului Harghita. Astfel, sunt propuse trei interviuri de grup, organizate în jurul următoarelor teme: ***economie, cultură/identitate, social***. Fiecare dintre aceste trei teme are în vedere invitarea unor reprezentanți cheie ale grupurilor țintă, din cadrul grupului de lucru, criteriile de selecție fiind, pe de o parte, cunoașterea și interesul participanților pentru întregul Județ Harghita și, pe de altă parte, *preocuparea pentru tematici diverse și complexe ce țin de subiectele menționate anterior, respectiv economie, cultură/identitate și social*.

Focus-grup – tematică socială

Focus-grupul dedicat tematicii sociale presupune o metodologie calitativă.

Tematica propusă pentru acest focus-grup vizează *aspectele sociale ale județului Harghita*. Prin urmare, se propune invitarea a **maximum 12 reprezentanți** ce activează în Județul Harghita, din următoarele categorii majore: *sănătate, forță de muncă, poliție, dezvoltare regională, statistică*.

Invitații la acest focus-grup sunt:

- SZABÓ Erzsébet - consilier superior – Direcția Regională pentru Statistică Harghita
- GYÖRGY Zsolt Előd - consilier superior – Direcția Regională pentru Statistică Harghita
- Dr. VASS Előd - Medic primar – Direcția de Sănătate Publică Harghita
- NICA Nicolae - Șef Serviciu Rutier Comisar șef de poliție – Inspectoratul de Poliție Județean Harghita
- Fikó Csaba - Asociația Handicapaților Fizici județul Harghita
- Crucea Roșie Harghita - Hargita Megyei Vöröskereszt
- Caritas Miercurea Ciuc
- Asociația Happy Down Egyesület
- Szent Gellért Alapítvány - Fundația Szent Gellért

Focus-grup – tematică economică

Deoarece avem în vedere un public țintă specializat, cu probleme și interese specifice, se propune desfășurarea cercetării printr-un *interviu de grup (focus-grup)*, tehnică de cercetare calitativă ce presupune o metodă exploratorie. Această abordare ne va permite unor probleme și preocupări specifice acestui grup țintă în particular, permițând totodată elaborarea unor discuții aprofundate pe diversele teme de interes ale acestora, cu privire la viitoare dezvoltare a teritoriului județean.

Propunem, astfel, **invitarea directă** a unui reprezentant din fiecare arie de investiții majoră din Județul Harghita: **comerț, industrie prelucrătoare, activități profesionale, construcții, servicii**.

Invitații la acest focus-grup sunt:

- ASOCIAȚIA AKTIVITY EGYESÜLET
- ASOCIAȚIA CARE2TRAVEL
- ASOCIAȚIA REGIOFA ADMIN
- Camera de Comerț și Industrie a României (CCIR)
- Camera de Comerț și Industrie Harghita
- Csíki Vállalkozók Egyesülete (CSVE) – Asociația Întreprinzătorilor din Ciuc

- Udvarhelyszéki Kis- és Középvállalkozások Szövetsége (UKKSZ) – Asociația
- Székelyudvarhelyi Magánvállalkozók Szövetsége (SZMVSZ) – Asociația Întreprinzătorilor Privati din zona Odorhei
- Harghita Business Center
- The House Coworking Office
- Magtár Projekt SRL

Focus-grup – tematică culturală

Consultarea asociațiilor preocupate de conservarea și promovarea factorului identitar local presupune o metodologie calitativă. Astfel, această parte a cercetării se va baza pe tehnica focus-grupului.

Tematica propusă pentru acest focus-grup este cea a factorilor identitari naturali și antropici. Prin urmare, se propune invitarea a 12 asociații ce activează în Județul Harghita, din următoarele categorii majore: *conservarea biodiversității naturale, conservarea valorilor etnoculturale, definirea principalelor rute culturale, promovarea istoriei și culturii.*

Invitații la acest focus-grup sunt:

- FUNDAȚIA ETNOCULTURA - ETNOKULTÚRA ALAPÍTVÁNY
- ASOCIAȚIA VIA MARIAE
- ASOCIAȚIA „FULL CULTURE”
- ASOCIAȚIA ANNO SZEREDA
- ASOCIAȚIA BOLDOG OREGFALVA EGYESÜLET
- ASOCIAȚIA BREASLA FIERARILOR DIN TRANSILVANIA- ERDELYI KOVACSMIVES CEH EGYESÜLET
- ASOCIAȚIA CIOPLITORILOR IN LEMN DIN ZONA CIUCULUI "VARGA KAROLY"
- AMOEBA ECO-CENTER
- ASOCIAȚIA EXPLORER, FILIALA LACU ROSU
- ASOCIAȚIA ANTROPOCENTRUM
- KÖLLŐ Miklós, co-fondatorul biroului de arhitectură Larix Studio, arhitect ecoregionalist
- Csíki Székely Múzeum – Muzeul Secuiesc al Ciucului
- Hargita Megyei Kulturális Központ – Centrul Cultural Județean Harghita
- Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Harghita
- Biblioteca Județeană “Károni János”
- Centrul Cultural și de Arte Lăzarea

2.2. Județul

2.2.1. Nivelul de mulțumire al participanților la studiu cu privire la diverse aspecte din Județul Harghita

Tabel 3. Nivelul de mulțumire exprimat de participanții la studiu, în raport cu diversele aspecte privind locuirea în Județul Harghita

	Foarte nemulțumit (ă)	Nemulțumit (ă)	Mulțumit (ă)	Foarte mulțumit (ă)	Nu e cazul	Total
Calitatea și diversitatea vieții culturale din județ (zone turistice, muzee, rezervații, stațiuni ș.a.m.d.)	0.00%	13.30%	60.00%	16.70%	10.00%	100.00%
Calitatea serviciilor pentru sănătate	3.35%	13.30%	70.00%	3.35%	10.00%	100.00%
Numărul și varietatea locurilor de muncă	6.90%	62.10%	24.10%	0.00%	6.90%	100.00%
Diversitatea ofertei de locuințe și terenuri	16.70%	36.60%	40.00%	0.00%	6.70%	100.00%
Infrastructura de transport public	27.60%	34.50%	27.60%	0.00%	10.30%	100.00%
Gradul de deservire al transportului feroviar	30.00%	33.30%	26.70%	0.00%	10.00%	100.00%
Calitatea vieții în general	0.00%	10.00%	83.30%	0.00%	6.70%	100.00%

Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Instituțiilor publice de pe raza Județului Harghita

În cadrul studiului au fost elaborate două chestionare, destinate pe de o parte reprezentanților Instituțiilor implicate în dezvoltarea Județului Harghita și, pe de altă parte, reprezentanților Administrațiilor Publice Locale. Scopul a fost acela de a obține, pe de o parte, o imagine generală asupra direcției de dezvoltare la nivel județean (*imaginea generală fiind foarte bine conturată de către reprezentanții instituțiilor publice*) și, pe de altă parte, o imagine cu privire la percepția asupra gradului de dezvoltare al fiecărei unități administrativ-teritoriale de pe raza județului (*o contribuție relevantă venind dinspre reprezentanții administrațiilor publice locale*). Atât **Tabel 3** cât și **Tabel 4** adresează problematica *gradului de mulțumire cu privire la diversele aspecte privind locuirea în Județul Harghita*, diferența între acestea fiind dată de *unghiul de percepție* venit, în cazul **Tabel 3**, dinspre reprezentanții instituțiilor publice și, în cazul **Tabel 4**, dinspre reprezentanții administrațiilor publice locale.

Tabel 4. Nivelul de mulțumire exprimat de participanții la studiu, în raport cu diversele aspect privind locuirea în Județul Harghita

	Foarte nemulțumit (ă)	Nemulțumit (ă)	Mulțumit (ă)	Foarte mulțumit (ă)	Nu e cazul	Total
Căi de comunicație și transport	1.90%	24.00%	70.20%	2.90%	1.00%	100.00%
Nivelul investițiilor realizate până acum de administrația județeană	1.00%	21.60%	64.70%	10.80%	1.90%	100.00%
Calitatea și diversitatea vieții culturale din județ	0.00%	17.60%	67.60%	13.70%	1.10%	100.00%
Calitatea și diversitatea spațiilor de recreere	1.90%	24.30%	64.10%	6.80%	2.90%	100.00%
Calitatea serviciilor de educație	3.90%	33.00%	56.30%	5.80%	1.00%	100.00%
Calitatea serviciilor medicale	2.00%	31.70%	60.40%	5.90%	0.00%	100.00%
Calitatea legăturilor și infrastructura de transport public	5.90%	45.10%	45.10%	1.00%	2.90%	100.00%
Calitatea transportului feroviar	9.80%	44.10%	25.50%	1.00%	19.60%	100.00%
Calitatea generală a vieții	1.00%	28.70%	66.30%	4.00%	0.00%	100.00%

Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Administrațiilor Publice ale unităților administrativ-teritoriale de pe raza Județului Harghita

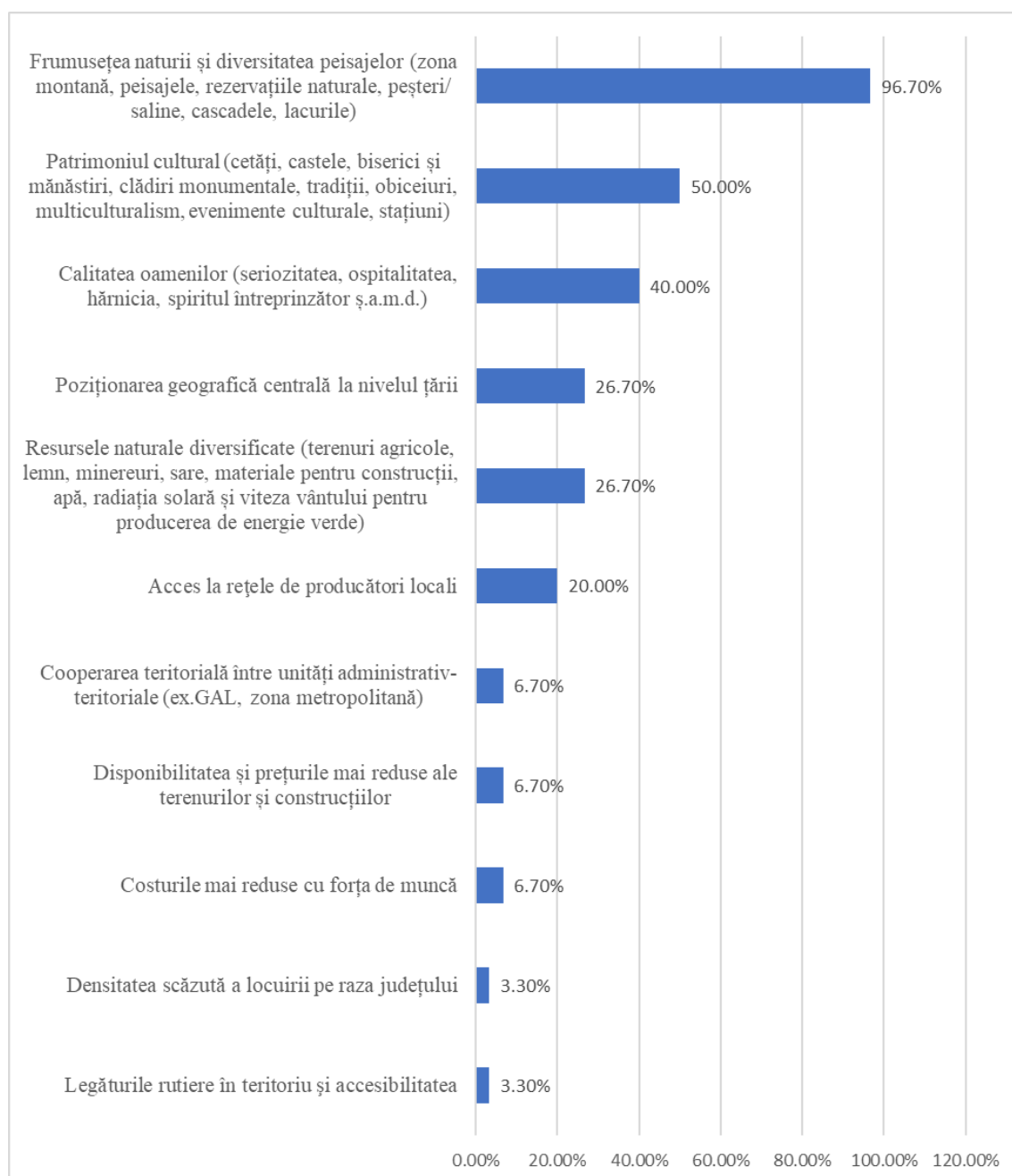
Participanții la acest studiu au fost rugați să menționeze aspecte privind locuirea în Județul Harghita și nivelul lor de mulțumire în raport cu acestea. Așa cum am precizat anterior, componenta cantitativă a acestei cercetări a constat în două chestionare, distribuite simultan către *reprezentanții instituțiilor publice județene* și *reprezentanții administrațiilor publice locale* aferente U.A.T.-urilor de pe raza Județului Harghita. Aspectele evaluate de către cele două categorii de respondenți, privind calitatea vieții sub diversele sale aspecte, au avut anumite puncte de tangență pe care le voi puncta în cele ce urmează. **Se remarcă faptul că ambele categorii de respondenți se declară mulțumite de calitatea vieții, în general, în Județul Harghita.** Calitatea și diversitatea vieții culturale la nivelul Județului este, de asemenea, un punct de convergență pentru cele două categorii de participanți, ambele menționând, în proporție de 60%-67% faptul că sunt mulțumiți de acest aspect privind locuirea.

Numărul și varietatea locurilor de muncă, alături de infrastructura de transport public și gradul de deservire al transportului feroviar sunt printre cele mai slab cotate aspecte

privind locuirea, în opinia reprezentanților instituțiilor publice. Nici în cadrul răspunsurilor oferite de către reprezentanții administrațiilor publice locale, aceste aspecte privind *calitatea transportului feroviar și calitatea legăturilor și infrastructura de transport public* nu obțin un scor prea ridicat. Totuși, se remarcă în **Tabel 4** faptul că răspunsurile oferite de către aceștia din urmă sunt mai calibrate în jurul a *mulțumit/nemulțumit*, extremele fiind prezente într-o mult mai mică măsură. Ele sunt, totuși, cele mai nesatisfăcătoare aspecte menționate de către participanții din partea administrațiilor publice locale.

Atât în cazul reprezentanților instituțiilor publice cât și în cazul reprezentanților administrațiilor publice locale se remarcă un nivel de atașament ridicat față de viața din Județul Harghita. Astfel, calitatea generală a vieții obține scorul cel mai ridicat în cazul reprezentanților instituțiilor în timp ce reprezentanții administrațiilor publice locale oferă o evaluare situată în top, însă sub *calitatea și diversitatea vieții culturale, nivelul investițiilor, calitatea și diversitatea spațiilor de recreere și căi de comunicație și transport*.

2.2.2. Principalele avantaje ale Județului Harghita

Figură 5. Principalele avantaje ale Județului Harghita, în percepția reprezentanților instituțiilor

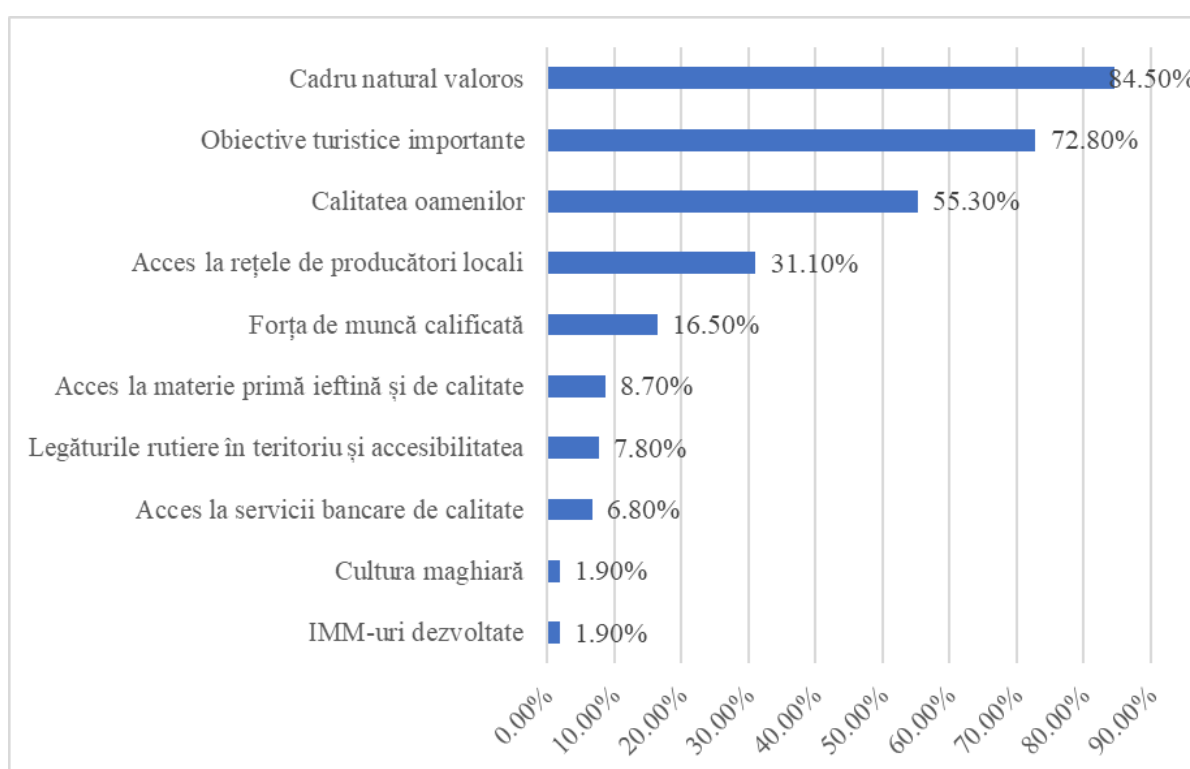
Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Instituțiilor publice de pe raza Județului Harghita

Participanții la studiul consultativ au fost rugați să menționeze principalele avantaje ale Județului Harghita, din perspectiva diverselor aspecte privind dezvoltarea. În cadrul studiului consultativ dedicat reprezentanților principalelor instituții implicate în dezvoltarea Județului Harghita, participanții la studiu au menționat ca principale avantaje:

1. ***Frumusețea naturii și diversitatea peisajelor (zona montană, peisajele, rezervațiile naturale, peșteri/saline, cascade, lacuri)***

2. *Patrimoniul cultural (cetăți, castele, biserici și mănăstiri, clădiri monumentale, tradiții, obiceiuri, multiculturalism, evenimente culturale, stațiuni)*
3. *Calitatea oamenilor (seriozitatea, ospitalitatea, hărnicia, spiritul întreprinzător)*

Participanții la acest studiu au mai menționat și alte calități precum **poziția geografică centrală la nivelul țării sau resursele naturale diversificate (terenuri agricole, lemn, minereuri, sare, materiale pentru construcții, apă, radiația solară și viteza vânturilor)**. Așa cum reiese din **Figură 5**, prezentată anterior, *frumusețea naturii* reprezintă cea mai apreciată calitate a Județului Harghita, aceasta fiind menționată de aproape toți participanții la studiu. Prin urmare, aproape 97% din totalul celor 116 participanți au menționat această calitate a Județului Harghita. Patrimoniul cultural și calitatea oamenilor, aflate și ele în topul calităților menționate de către respondenți, se regăsesc în cadrul sondajului în proporție de 50% și respectiv 40%.

Figură 6. Principalele avantaje ale Județului Harghita, în percepția reprezentanților Administrațiilor Publice de pe raza Județului Harghita

Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Administrațiilor Publice ale unităților administrativ-teritoriale de pe raza Județului Harghita

În cadrul studiului cantitativ aferent procesului de consultare publică, reprezentanții administrațiilor publice de pe raza Județului Harghita au fost întrebați, similar celor ce reprezintă principalele instituții, despre principalele calități percepute ale acestei zone. Așa cum reiese din **Figură 6**, prezentată anterior, reprezentanții administrațiilor publice locale precizează ca principale calități ale Județului Harghita următoarele:

1. Cadrul natural valoros

2. **Obiectivele turistice importante**
3. **Calitatea oamenilor**
4. **Access la rețele de producători locali**

Întrebarea a fost închisă, cu mai multe variante de răspuns. Totuși, participanții la studiu au avut și posibilitatea de a menționa alte calități considerate importante. Prin urmare, în cadrul variantei *alte*, participanții la studiu au menționat și calități precum *cultura maghiară* sau *IMM-uri dezvoltate*.

Așa cum am menționat în debutul lucrării, etapa de consultare publică a cuprins o metodologie mixtă, beneficiind și de discuții aprofundate cu privire la calitățile, problemele și direcțiile de dezvoltare ale Județului Harghita. În cadrul focus-grupului destinat *tematicii culturale/identitare* au fost menționate de asemenea calități importante ale Județului Harghita, între acestea fiind amintit și **Castelul/Cetatea Medievală Lazar**, „construit în stil renescentist”³. Domnul Kolcsar Bela menționează, de asemenea, faptul că „*acest castel a fost restituit către moștenitori. Anul viitor, colonia de artă plastică din această zonă, ce are rang internațional, va împlini 50 de ani.*”⁴

Despre punctele tari ale Județului Harghita, din perspectivă culturală, vorbește și domnul arhitect Köllő Miklós, atât în lucrarea sa de doctorat cât și în cadrul întâlnirii dedicate *tematicii culturale/identitare a Județului Harghita*. Astfel, domnul Köllő Miklós precizează faptul că „*peisajul este singura resursă încă „neatinsă” și poate fi motor al dezvoltării, dacă este corect gestionat.*”⁵. Este abordată, în această lucrare, tematica patrimoniului atât de tip material cât și de tip cultural. Astfel, domnul arhitect aduce în discuție *peisajul cultural/istoric*, alături de *zonele de protecție/zonele protejate*.

În cadrul discuțiilor purtate pe tema culturală/identitară a Județului Harghita, domnul Köllő Miklós caracterizează acest județ ca fiind unul de tranziție, „*începând de la romani până la limita regatului maghiar, care se retrage până aici, până la limita principatului transilvănean...toate limitele astea înseamnă lucruri extrem de interesante. Dacă plecăm de la arhitectură, aceasta este limita arhitecturii gotice, ca structură. Dincolo, în Moldova, doar elementele sunt așa. Dacă plecăm de la gastronomie, asta este limita, pe de o parte, a supei. De aici încolo sunt ciorbe....și...toate chestiunile acestea sunt foarte interesante. Este o zonă foarte bogată care se nuanțează și se îmbogățește foarte mult datorită acestei organizări tip nomade a zonei, în care nu există un centru. Este o organizare în care anumite regiuni sunt independente și de același rang față de vecini.*”⁶. Domnul Köllő Miklós vorbește despre organizarea pe scaune ca fiind una dintre principalele surse ale bogăției culturale ale Județului Harghita. „*În secuime, dacă din exterior pare să fie unitar, din interior, dacă se pierde aceste nuanțe, se pierde ceva extraordinar*”⁷

³ Kolcsar Bela, managerul Centrul Cultural și de Arte Lăzarea

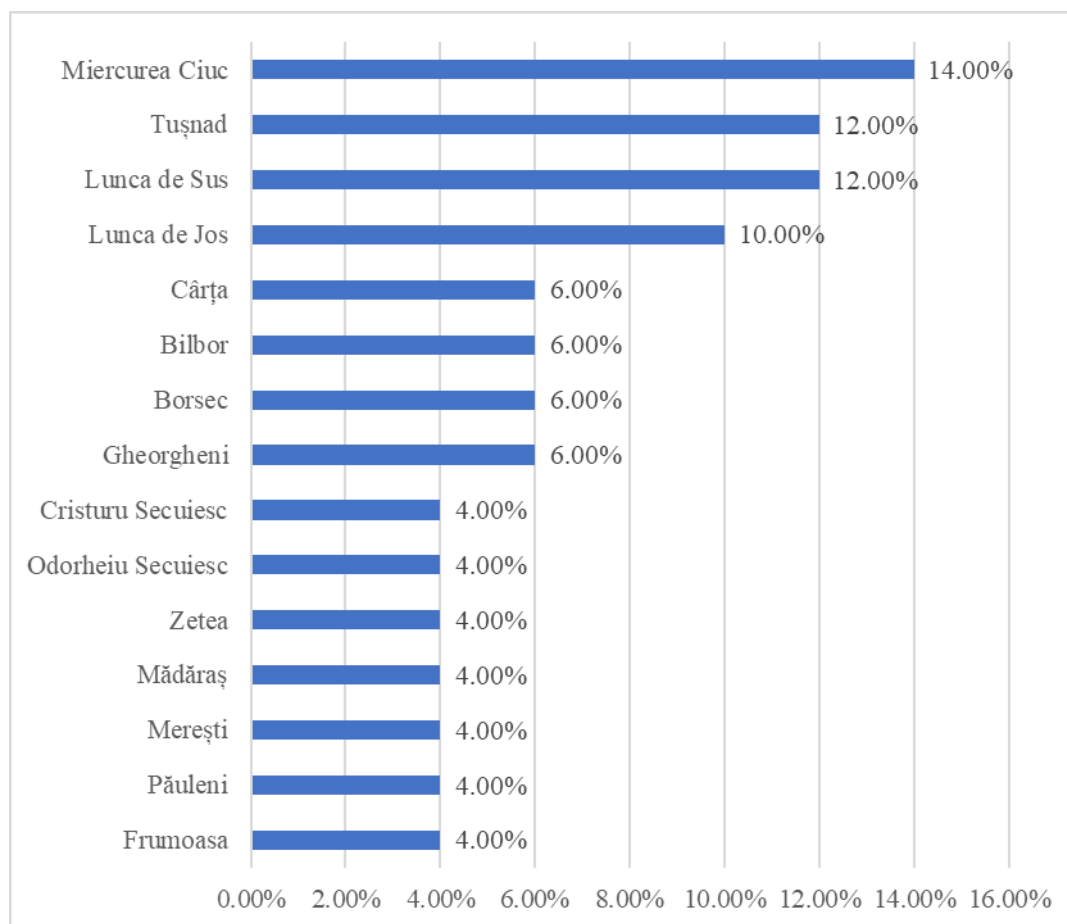
⁴ Ibidem

⁵ Köllő Miklós, *Morfologia așezărilor din secuime și tipologiile constructive* (mss.)

⁶ Köllő Miklós, interviu

⁷ Ibidem

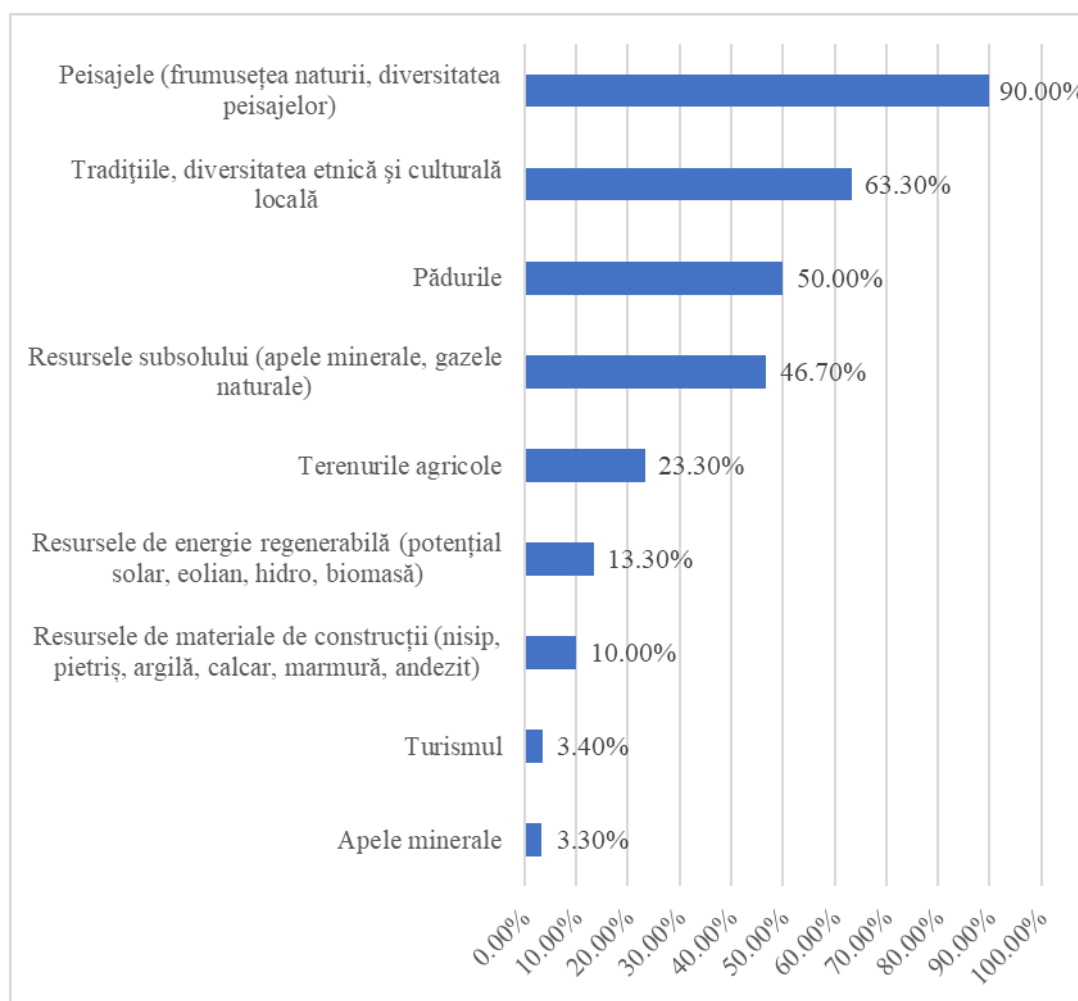
2.2.3. Principalele resurse care pot contribui la dezvoltarea Județului Harghita în următorii 10 ani

Figură 7. UATB-uri preferate menționate în cadrul studiului, din partea principalelor instituții implicate în dezvoltarea Județului Harghita

Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Instituțiilor publice de pe raza Județului Harghita

Respondenții din partea instituțiilor publice din Județul Harghita au fost rugați să menționeze care ar fi principalele resurse care pot contribui la dezvoltarea acestui teritoriu în următorii 10 ani. Astfel, o primă întrebare a fost direcționată către numirea unităților administrativ-teritoriale de pe raza acestui județ ce prezintă, în opinia lor, cel mai mare potențial. Așa cum reiese din **Figură 7**, prezentată mai sus, unitățile administrativ-teritoriale preferate de către participanții la acest studiu sunt **Miercurea Ciuc, Tușnad, Lunca de Sus și Lunca de Jos**. Întrebarea a fost deschisă, oferind posibilitatea menționării unei singure unități administrativ-teritoriale.

Figură 8. Principalele resurse ale Județului Harghita, menționate de către reprezentanții instituțiilor implicate în dezvoltarea județului

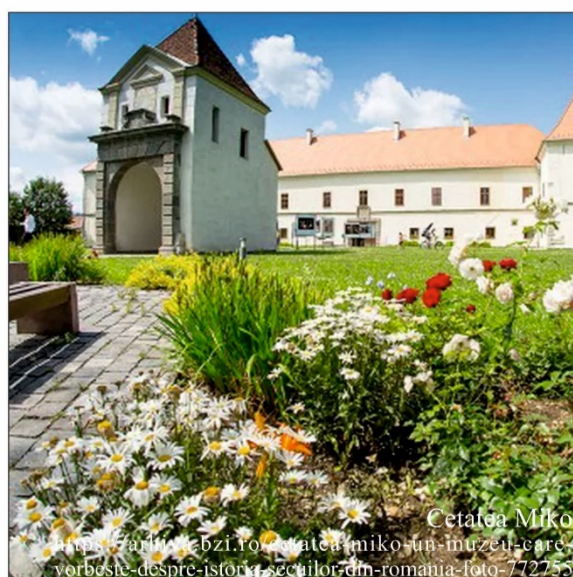
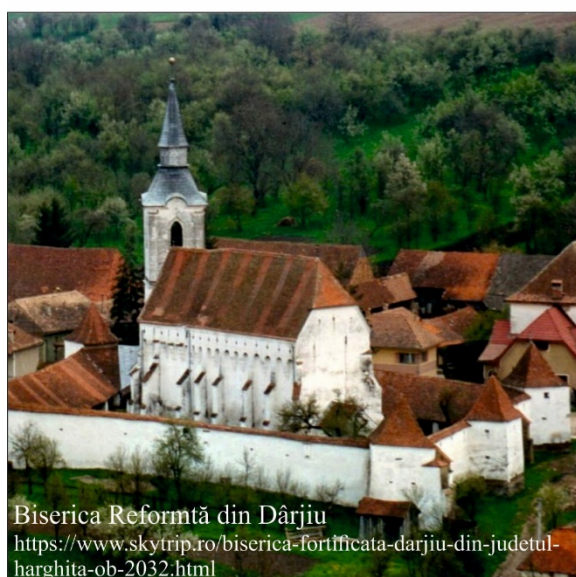
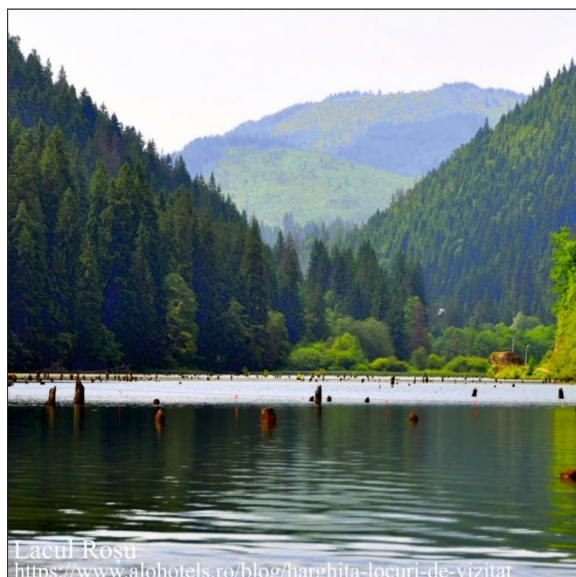
Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Instituțiilor publice de pe raza Județului Harghita

Așa cum am precizat anterior, participanții la studiu au fost rugați să menționeze care sunt resursele ce pot contribui la dezvoltarea coerentă a județului Harghita în următorii 10 ani. Întrebarea a fost de tip închis, însă oferind posibilitatea mai multor variante de răspuns. Totodată, întrebarea a oferit posibilitatea respondenților de a menționa și alte *resurse ale Județului Harghita*, în cazul în care aceștia consideră astfel.

Așa cum reiese din **Figură 8**, prezentată mai sus, aproape toți participanții la studiul adresat instituțiilor de pe raza Județului Harghita au menționat **peisajele (frumusețea naturii, diversitatea peisajelor)** ca resursă de dezvoltare. Astfel, 90% din totalul celor ce au participat în cadrul sondajului au precizat această resursă ca fiind la baza dezvoltării viitoare a Județului Harghita, pe locul al doilea regăsindu-se **tradițiile, diversitatea etnică și cultura locală (menționate de către 63,30% din totalul respondenților)**. Alte resurse ce ar putea favoriza dezvoltarea ulterioară a Județului Harghita sunt, în opinia participanților la studiu, **pădurile (50%)** și **resursele subsolului (apele minerale, gazele naturale)**, acestea din urmă fiind menționate de către 46,70% din totalul participanților.

Participanții la studiu au fost rugați, de asemenea, să menționeze principalele zone – *naturale și antropice* – care necesită, în opinia lor, a fi protejate. Așa cum reiese din răspunsurile oferite de către

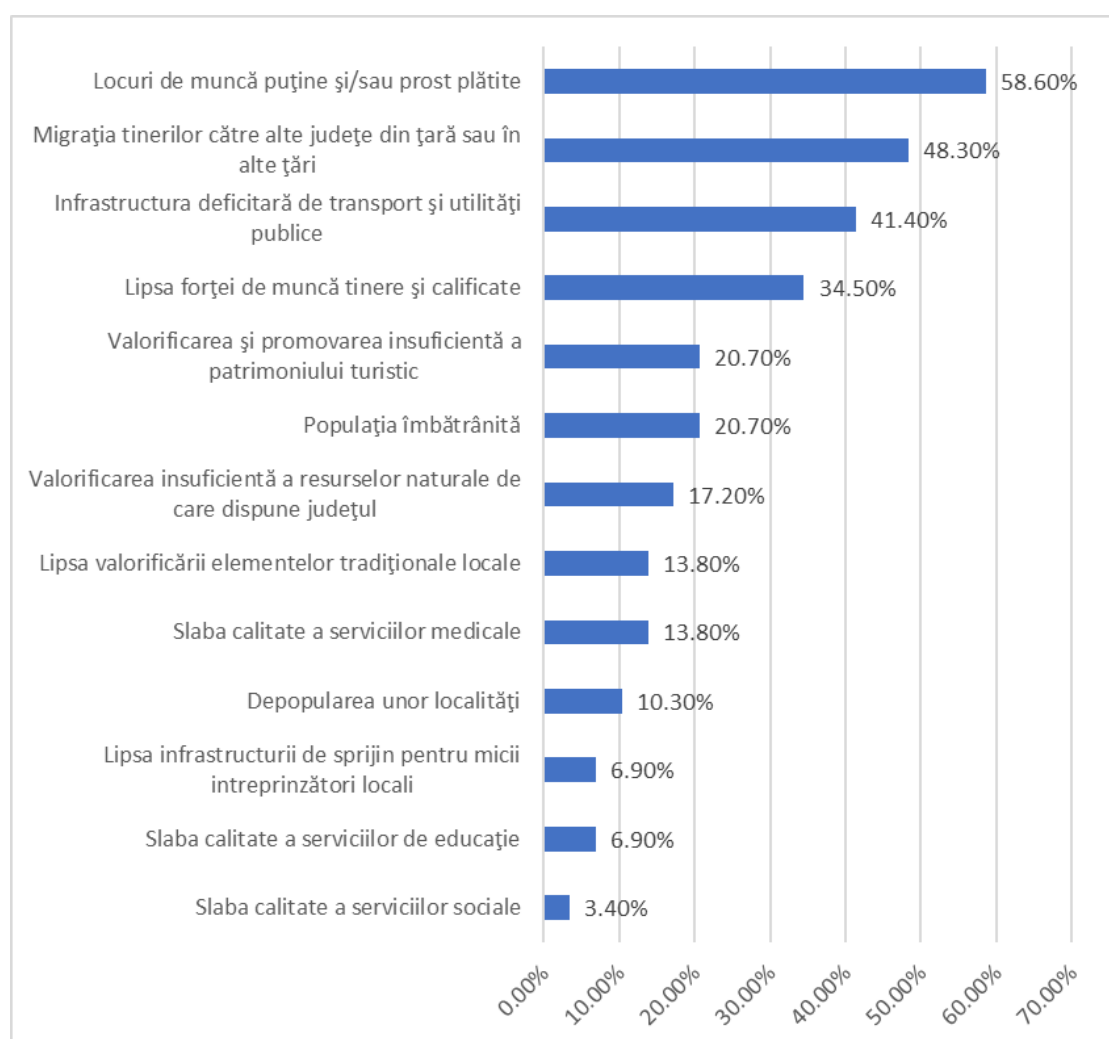
respondenți, cele mai importante resurse naturale ce necesită a fi protejate sunt **Lacul Sfânta Ana și Lacul Roșu** în timp ce resursele antropice menționate de către participanții la studiu sunt **Biserica Reformată din Dârjiu și Cetatea Miko**.

Așa cum am precizat anterior în cadrul lucrării, principalele resurse ale dezvoltării județului Harghita, menționate atât în cadrul componentelor calitative cât și în cadrul celor cantitative, sunt *elementele de cadru natural, elementele identitare – în special diversitatea etnică și culturală ce își face simțită prezența atât în obiceiuri, tradiții, cât și în elementele de cadru antropic/arhitectural*. Domnul arhitect Köllő Miklós vorbește despre existența a trei scaune – Ciuc, Gheorgheni și Odorhei – care mai au și vice-scaune, fiecare dintre acestea având o identitate locală proprie. *„În copilăria mea, fiecare sat avea identitatea sa proprie, care se identifica prin modul în care pronunți anumite vocale. La nivelul dansurilor se întâmplă la fel. Dansurile din zona Ciucului sunt asemănătoare cu cele din zona Gheorgheni-ului, dar sunt și foarte multe diferențe, chiar și de muzică. Zona Odorhei este diferită, iarăși. Același dans, de*

exemplu, de factură de data aceasta burgheză, deci care a apărut ulterior, altfel se dansează în sate vecine. Și în gastronomie există diferențe foarte mari. În zona Gheorgheni au existat armenii, spre exemplu, și atunci anumite feluri de mâncare nu au fost preparate de secui la fel. A fost o inovație în zona asta și atunci gusturile la Gheorgheni diferă”⁸. Domnul Köllő Miklós vorbește despre „tradiții nomade adaptate unei zone/regiuni muntoase, care a făcut posibilă această stare de...conștiință de ceva mai mult decât țăran liber. Este vorba despre o nobilime colectivă. Peisajul cultural actual, care este un peisaj în transformare către un peisaj martor, reflectă peisajul cultural medieval european și o speță specifică ce s-a adaptat unei democrații militare care a existat aici”⁹.

2.2.4. Principalele dezavantaje ale Județului Harghita

Figură 9. Principalele probleme/dezavantaje ale Județului Harghita, menționate de către reprezentanții instituțiilor implicate în dezvoltarea județului

Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Instituțiilor publice de pe raza Județului Harghita

⁸ Köllő Miklós, interviu

⁹ Ibidem

Participanții la acest studiu au fost rugați să menționeze care sunt, în opinia lor, principalele probleme/dezavantaje ale locuirii în Județul Harghita. Conform răspunsurilor oferite de către respondenții ce provin din principalele instituții implicate în dezvoltarea acestui județ, cele mai mari dezavantaje ale Județului Harghita sunt:

- **Locurile de muncă puține și/sau prost plătite**
- **Migrația tinerilor către alte județe din țară sau în alte țări**
- **Infrastructura deficitară de transport și utilități publice**

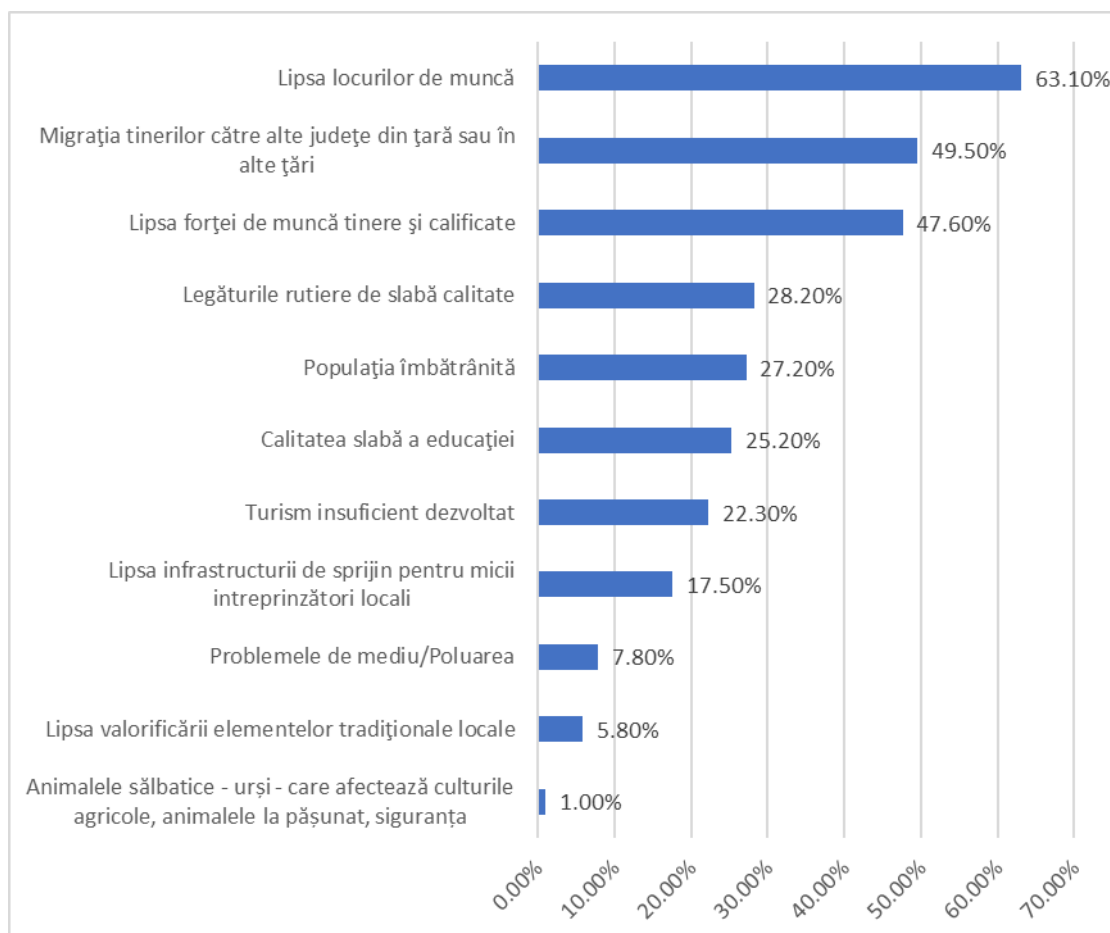
Acești respondenți au mai menționat și alte dezavantaje, însă în proporție mult mai mică. Alte probleme precizate au mai fost *lipsa forței de muncă tinere și calificate, valorificarea și promovarea insuficientă a patrimoniului turistic sau populația îmbătrânită*.

În raport cu specializările participanților la studiu, probleme specifice ale Județului Harghita au mai fost menționate. Astfel, respondenții din partea **Sistemului de Gospodărire a Apelor Harghita** menționează următoarele aspecte problematice ale Județului:

- *„Lipsa în anumite localități a rețelelor de alimentare cu apă și canalizare, a sistemului centralizat de alimentare cu apă potabilă și canalizare și epurare a apelor uzate”*
- *„Existența unor tipuri de stații de epurare cu funcționare deficitară mai ales în perioada cu temperaturi scăzute”*

Din perspectiva circulației și accesibilității rutiere și/sau feroviare, respondenții din partea **Centrului de Studii Rutiere și Informatică** menționează:

- *„Drumurile existente către obiectivele turistice nu sunt foarte bine întreținute”*
- *„Lipsa variantelor de ocolire atrage traficul greu în orașe”*
- *„Lipsa unor conexiuni rapide cu viitoarea rețea principală de drumuri”*

Figură 10. Principalele dezavantaje ale Județului Harghita, în percepția reprezentanților Administrațiilor Publice de pe raza Județului Harghita

Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Administrațiilor Publice ale unităților administrativ-teritoriale de pe raza Județului Harghita

Principalele dezavantaje ale Județului Harghita, percepute de către participanții la studiu ce aparțin Administrațiilor Publice din cadrul unităților administrativ-teritoriale din Județ au menționat ca principale dezavantaje ale Județului Harghita:

- **Lipsa locurilor de muncă**
- **Lipsa forței de muncă tinere și calificate**
- **Migrația tinerilor către alte județe din țară sau către alte țări**

Se remarcă, astfel, o validare a problemelor identificate la nivelul Județului Harghita, din partea a două categorii de factori ce cunosc în detaliu această zonă a țării. Astfel, deși nu sunt menționate în procente egale, observăm faptul că primele poziții sunt ocupate de aspecte problematice precum *lipsa forței de muncă*, *lipsa locurilor de muncă*.

Problemele economice ale județului Harghita, remarcăm, se găsesc la baza dezavantajelor identificate de către respondenți. Conform percepției locuitorilor, Județul Harghita nu reușește încă să își valorifice avantajele, multe dintre acestea fiind de natură turistică (*a fost menționat în repetate rânduri potențialul dat de factorul natural și cel antropic, precum și de valoarea*

dată de diversitatea etnică și cultura locală). Județul Harghita și implicit fiecare dintre unitățile sale administrativ-teritoriale, trec printr-un proces accelerat de *îmbătrânire demografică*. Migrația forței de muncă, scăderea natalității, sunt aspecte ce împiedică dezvoltarea sustenabilă a acestui județ, constituind, conform mărturiilor locuitorilor implicați în cadrul acestui studiu consultativ, *cele mai mari probleme ale județului*.

2.3. Unitatea administrativ-teritorială

2.3.1. Mulțumirea participanților la studiu cu diverse aspecte privind zona în care locuiesc (unitatea administrativ-teritorială)

Tabel 5. Nivelul de mulțumire exprimat de participanții la studiu, în raport cu diversele aspecte privind UATB-urile din Județul Harghita

	Foarte nemulțumit (ă)	Nemulțumit (ă)	Mulțumit (ă)	Foarte mulțumit (ă)	Nu e cazul	Total
Calitatea și imaginea fondului construit (starea construcțiilor)	1.10%	16.70%	69.50%	11.60%	1.10%	100.00%
Calitatea drumurilor	5.20%	25.80%	55.60%	13.40%	0.00%	100.00%
Calitatea infrastructurii edilitare (apă, canalizare, gaze, electricitate)	3.10%	19.60%	68.00%	8.20%	1.10%	100.00%
Calitatea transportului public	4.10%	38.10%	37.10%	1.00%	19.70%	100.00%
Prețul билетelor pentru transportul în comun	2.10%	26.30%	40.00%	1.10%	30.50%	100.00%
Nivelul de siguranță din localitate	1.10%	13.50%	70.80%	13.50%	1.10%	100.00%
Calitatea zonelor pietonale (accesul la trotuare amenajate, străzi pietonale)	5.20%	26.00%	49.00%	17.70%	2.10%	100.00%
Calitatea spațiului verde amenajat (parcuri, spații publice)	2.10%	24.70%	61.90%	10.30%	1.00%	100.00%
Calitatea educației (școli, grădinițe)	4.10%	26.80%	56.70%	11.30%	1.10%	100.00%
Calitatea infrastructurii medicale (cabinete)	4.20%	26.00%	61.50%	8.30%	0.00%	100.00%

medicale, farmacii etc)						
Calitatea serviciilor bancare (bănci, bancomate în localitatea dumneavoastră)	17.50%	39.20%	30.90%	2.10%	10.30%	100.00%
Alimentația publică locală (piețe, magazine, supermarket-uri)	3.10%	25.00%	62.50%	7.30%	2.10%	100.00%
Nivelul calității vieții în localitate	3.20%	20.00%	67.40%	8.40%	1.00%	100.00%

Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Administrațiilor Publice ale unităților administrativ-teritoriale de pe raza Județului Harghita

Din perspectivă generală, participanții la studiul consultativ adresat reprezentanților administrațiilor locale din unitățile administrativ-teritoriale de pe raza Județului Harghita indică niveluri medii de mulțumire privind diversele aspecte. Desigur, aceste informații variază foarte mult în raport cu statutul unităților administrativ-teritoriale în cauză. Astfel, în cadrul acestui capitol vor fi tratate, individual, fiecare dintre unitățile administrativ-teritoriale participante la studiu. Scopul acestui capitol este acela de a realiza descrieri succinte ale municipiilor, orașelor și comunelor participante în cadrul sondajului, punctând astfel **nivelul de mulțumire al participanților la studiu cu privire la diversele aspecte privind locuirea, principalele calități** precum și **principalele elemente de potențial** identificate de către respondenți.

Tabel 6. Nivelul de mulțumire exprimat de participanții la studiu, în raport cu diversele aspecte privind zonele urbane din Județul Harghita

	Foarte nemulțumit (ă)	Nemulțumit (ă)	Mulțumit (ă)	Foarte mulțumit (ă)	Nu e cazul	Total
Calitatea și imaginea fondului construit (starea construcțiilor)	5.90%	23.50%	64.70%	0.00%	5.90%	100.00%
Calitatea drumurilor	5.60%	33.20%	55.60%	5.60%	0.00%	100.00%
Calitatea infrastructurii edilitare (apă, canalizare, gaze, electricitate)	11.10%	33.30%	55.60%	0.00%	0.00%	100.00%
Calitatea transportului public	5.60%	44.40%	33.30%	0.00%	16.70%	100.00%
Prețul билетelor pentru transportul în comun	0.00%	16.70%	50.00%	0.00%	33.30%	100.00%

Nivelul de siguranță din localitate	0.00%	33.30%	61.10%	0.00%	5.60%	100.00%
Calitatea zonelor pietonale (accesul la trotuare amenajate, străzi pietonale)	5.60%	27.70%	61.10%	5.60%	0.00%	100.00%
Calitatea spațiului verde amenajat (parcuri, spații publice)	0.00%	22.20%	66.70%	11.10%	0.00%	100.00%
Calitatea educației (școli, grădinițe)	16.70%	27.80%	33.30%	22.20%	0.00%	100.00%
Calitatea infrastructurii medicale (cabinete medicale, farmacii etc)	22.20%	27.80%	38.90%	11.10%	0.00%	100.00%
Calitatea serviciilor bancare (bănci, bancomate în localitatea dumneavoastră)	22.20%	27.80%	44.40%	5.60%	0.00%	100.00%
Alimentația publică locală (piețe, magazine, supermarket-uri)	5.60%	22.20%	66.60%	5.60%	0.00%	100.00%
Nivelul calității vieții în localitate	0.00%	44.40%	44.40%	5.60%	5.60%	100.00%

Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Administrațiilor Publice ale unităților administrativ-teritoriale de pe raza Județului Harghita

Municipiul Miercurea-Ciuc

Nivelul calității vieții: mulțumit

Aspecte cu privire la care locuitorii s-au declarat foarte mulțumiți:

- *alimentația publică (piețe, magazine, supermarket-uri),*
- *calitatea serviciilor bancare (bănci, bancomate)*
- *calitatea spațiului verde amenajat (parcuri, spații publice).*

Aspecte cu privire la care locuitorii s-au declarat mulțumiți:

- *calitatea și imaginea fondului construit (starea construcțiilor),*
- *calitatea drumurilor,*
- *calitatea infrastructurii edilitare (apă, canalizare, gaze, electricitate),*
- *nivelul de siguranță, calitatea zonelor pietonale (accesul la trotuare amenajate,*
- *străzi pietonale ș.a.m.d.),*
- *calitatea educației (școli, grădinițe)*
- *calitatea infrastructurii medicale (cabinete medicale, farmacii).*

Aspecte cu privire la care locuitorii s-au declarat mulțumiți:

- calitatea transportului în comun din localitate.

Principalele avantaje/calități ale municipiului Miercurea Ciuc, în opinia participanților la studiu, sunt:

- Calitatea aerului
- Frumusețea peisajelor
- Accesul la evenimente cultural-artistice de calitate (teatru, cinematograful, expoziții, concerte)

Obiective culturale reprezentative/importante la nivelul Municipiului Miercurea Ciuc:

- **Centrul Vechi**
- **Parcul Central**

Așa cum se observă în cadrul studiului, această localitate prezintă caracteristicile, calitățile și oportunitățile oferite de *statutul său de reședință de județ*. Astfel, locuitorii apreciază avantajele accesului la servicii publice de calitate, dotări pentru educație și sănătate, coroborat cu *imaginea dată de cadrul natural valoros*.

Municipiul Gheorgheni

Nivelul calității vieții: nemulțumit

Aspecte cu privire la care locuitorii s-au declarat foarte mulțumiți:

- *calitatea educației (școli, grădinițe).*

Aspecte cu privire la care locuitorii s-au declarat mulțumiți:

- *calitatea și imaginea fondului construit (starea construcțiilor),*
- *nivelul de siguranță,*
- *calitatea zonelor pietonale (accesul la trotuare amenajate, străzi pietonale ș.a.m.d.),*
- *calitatea spațiului verde amenajat (parcuri, spații publice),*
- *calitatea infrastructurii medicale (cabinete medicale, farmacii),*
- *alimentația publică locală (piețe, magazine, supermarket-uri)*

Aspecte cu privire la care locuitorii s-au declarat nemulțumiți și foarte nemulțumiți:

- calitatea drumurilor,
- calitatea infrastructurii tehnico-edilitare (apă, canalizare, gaze, electricitate)
- calitatea transportului public

Principalele avantaje/calități ale municipiului Gheorgheni, în opinia participanților la studiu, sunt:

- Calitatea aerului
- Frumusețea peisajelor
- Calitatea bună a educației

Principalele obiective din Municipiul Gheorgheni, menționate de către participanții la studiu, sunt **Biserica Armeano-Catolică și Capela Sfânta Ana.**

Municipiul Odorheiu Secuiesc

Nivelul calității vieții: mulțumit

Aspecte cu privire la care locuitorii s-au declarat mulțumiți sunt:

- *alimentația publică (piețe, magazine, supermarket-uri),*
- *calitatea serviciilor bancare (bănci, bancomate)*
- *calitatea spațiului verde amenajat (parcuri, spații publice).*
- *calitatea și imaginea fondului construit (starea construcțiilor),*
- *calitatea drumurilor,*
- *calitatea educației (școli, grădinițe)*
- *calitatea infrastructurii medicale (cabinete medicale, farmacii).*

Principalele avantaje/calități ale municipiului Odorheiu Secuiesc, în opinia participanților la studiu, sunt:

- Calitatea aerului
- Frumusețea peisajelor
- Calitatea educației

Locuitorii au menționat obiective reprezentative/importante la nivelul Municipiului Gheorgheni, cum ar fi **Grădina Publică, Parcul Băilor, Parcul Subcetate** sau **Parcul Central** al localității.

Municipiul Toplița

Nivelul calității vieții: mulțumit

Aspecte cu privire la care locuitorii s-au declarat mulțumiți sunt:

- *alimentația publică (piețe, magazine, supermarket-uri),*
- *calitatea serviciilor bancare (bănci, bancomate)*
- *calitatea spațiului verde amenajat (parcuri, spații publice).*
- *calitatea educației (școli, grădinițe)*
- *calitatea infrastructurii medicale (cabinete medicale, farmacii).*

Aspecte cu privire la care locuitorii s-au declarat nemulțumiți sunt:

- *calitatea și imaginea fondului construit (starea construcțiilor),*
- *calitatea drumurilor,*

Principalele avantaje/calități ale municipiului Odorheiu Secuiesc, în opinia participanților la studiu, sunt:

- Calitatea aerului
- Frumusețea peisajelor
- Acces la evenimente cultural-artistice de calitate (teatru, cinematograful, expoziții, concerte)

Locuitorii au menționat obiective reprezentative/importante la nivelul Municipiului Toplița, cum ar fi **Băile Termale, Muzeul „Mihai Eminescu”, Cetatea Toplița și Parcul Central.**

Oraș Băile Tușnad

Nivelul calității vieții: mulțumit

Aspecte cu privire la care locuitorii s-au declarat mulțumiți și foarte mulțumiți sunt:

- *calitatea și imaginea fondului construit (starea construcțiilor),*
- *calitatea drumurilor,*
- *prețul билетelor pentru transportul în comun*
- *calitatea zonelor pietonale (accesul la trotuare amenajate, străzi pietonale ș.a.m.d.)*
- *calitatea spațiului verde amenajat (parcuri, spații publice)*

Aspecte cu privire la care locuitorii s-au declarat nemulțumiți și foarte nemulțumiți sunt:

- *calitatea infrastructurii edilitare (apă, canalizare, gaze, electricitate)*
- *calitatea transportului public*
- *nivelul de siguranță din localitate*
- *calitatea educației (școli, grădinițe)*
- *calitatea infrastructurii medicale (cabinete medicale, farmacii ș.a.m.d.)*

Principalele avantaje/calități ale orașului, în opinia participanților la studiu, sunt:

- Calitatea aerului
- Frumusețea peisajelor
- Calitatea oamenilor

Locuitorii au menționat obiective reprezentative/importante la nivelul orașului, cum ar fi **Lacul Ciucaș, Piatra Șoimilor**.

Oraș Bălan

Nivelul calității vieții: nemulțumit

Aspecte cu privire la care locuitorii s-au declarat mulțumiți și foarte mulțumiți sunt:

- *calitatea și imaginea fondului construit (starea construcțiilor),*
- *calitatea drumurilor,*
- *calitatea infrastructurii edilitare (apă, canalizare, gaze, electricitate)*
- *prețul билетelor pentru transportul în comun*
- *nivelul de siguranță din localitate*
- *calitatea zonelor pietonale (accesul la trotuare amenajate, străzi pietonale ș.a.m.d.)*
- *calitatea spațiului verde amenajat (parcuri, spații publice)*
- *alimentație publică locală (piețe, magazine, supermarket-uri)*

Aspecte cu privire la care locuitorii s-au declarat nemulțumiți și foarte nemulțumiți sunt:

- *calitatea transportului public*
- *calitatea educației (școli, grădinițe)*
- *calitatea infrastructurii medicale (cabinete medicale, farmacii ș.a.m.d.)*
- *calitatea serviciilor bancare (bănci, bancomate în localitate)*

Principalele **avantaje/calități** ale orașului, în opinia participanților la studiu, sunt:

- Calitatea aerului
- Frumusețea peisajelor
- Calitatea oamenilor

Locuitorii au menționat obiective reprezentative/importante la nivelul orașului, cum ar fi **Casa de Cultură** și **Biserica**.

Oraș Borsec

Nivelul calității vieții: mulțumit

Aspecte cu privire la care locuitorii s-au declarat mulțumiți și foarte mulțumiți sunt:

- *calitatea și imaginea fondului construit (starea construcțiilor),*
- *calitatea drumurilor,*
- *calitatea infrastructurii edilitare (apă, canalizare, gaze, electricitate)*
- *prețul билетelor pentru transportul în comun*
- *nivelul de siguranță din localitate*
- *calitatea zonelor pietonale (accesul la trotuare amenajate, străzi pietonale ș.a.m.d.)*
- *calitatea spațiului verde amenajat (parcuri, spații publice)*
- *alimentație publică locală (piețe, magazine, supermarket-uri)*
- *calitatea transportului public*
- *calitatea educației (școli, grădinițe)*
- *calitatea infrastructurii medicale (cabinete medicale, farmacii ș.a.m.d.)*
- *calitatea serviciilor bancare (bănci, bancomate în localitate)*

Principalele **avantaje/calități** ale orașului, în opinia participanților la studiu, sunt:

- Calitatea aerului
- Frumusețea peisajelor
- Calitatea oamenilor

Locuitorii au menționat obiective reprezentative/importante la nivelul orașului, cum ar fi:

- **Izvorul nr. 1**
- **Muzeul Apelor Minerale**
- **Cazinoul**
- **Biserica**

Oraș Cristuru Secuiesc

Nivelul calității vieții: mulțumit

Aspecte cu privire la care locuitorii s-au declarat mulțumiți și foarte mulțumiți sunt:

- *calitatea și imaginea fondului construit (starea construcțiilor),*
- *calitatea drumurilor,*
- *nivelul de siguranță din localitate*
- *calitatea zonelor pietonale (accesul la trotuare amenajate, străzi pietonale ș.a.m.d.)*
- *calitatea spațiului verde amenajat (parcuri, spații publice)*
- *alimentație publică locală (piețe, magazine, supermarket-uri)*
- *calitatea transportului public*
- *calitatea educației (școli, grădinițe)*
- *calitatea infrastructurii medicale (cabinete medicale, farmacii ș.a.m.d.)*
- *calitatea serviciilor bancare (bănci, bancomate în localitate)*

Principalele **avantaje/calități** ale orașului, în opinia participanților la studiu, sunt:

- Calitatea aerului

- Frumusețea peisajelor
- Calitatea oamenilor

Locuitorii au menționat obiective reprezentative/importante la nivelul orașului, cum ar fi:

- **Biserica**
- **Muzeul Etnografic**
- **Parcul Central**
- **Lacul Sfânta Ana**
- **Pădurea Baci**

Oraș Vlăhita

Nivelul calității vieții: nemulțumit

Aspecte cu privire la care locuitorii s-au declarat mulțumiți și foarte mulțumiți sunt:

- *calitatea și imaginea fondului construit (starea construcțiilor),*
- *calitatea drumurilor,*
- *Calitatea infrastructurii edilitare (apă, canalizare, gaze, electricitate)*
- *calitatea transportului public*
- *prețul билетelor pentru transportul în comun*
- *nivelul de siguranță din localitate*
- *calitatea infrastructurii medicale (cabinete medicale, farmacii ș.a.m.d.)*
- *alimentația publică locală (piețe, magazine, supermarket-uri)*

Aspecte cu privire la care locuitorii s-au declarat nemulțumiți și foarte nemulțumiți sunt:

- *Calitatea serviciilor bancare (bănci, bancomate în localitate)*
- *Calitatea educației (școli și grădinițe)*
- *Calitatea spațiului verde amenajat (parcuri, spații publice)*
- *Calitatea zonelor pietonale (accesul la trotuare amenajate, străzi pietonale ș.a.m.d.)*

Locuitorii au menționat nu e cazul la întrebarea privind *calitatea transportului public*.

Principalele **avantaje/calități** ale orașului, în opinia participanților la studiu, sunt:

- Servicii medicale de calitate
- Infrastructura edilitară de calitate (*apă, electricitate, canalizare, gaze*)
- Destinații balneo-turistice

Locuitorii au menționat obiective reprezentative/importante la nivelul orașului, cum ar fi:

- **Muzeul Școlii**
- **Casa Memorială**

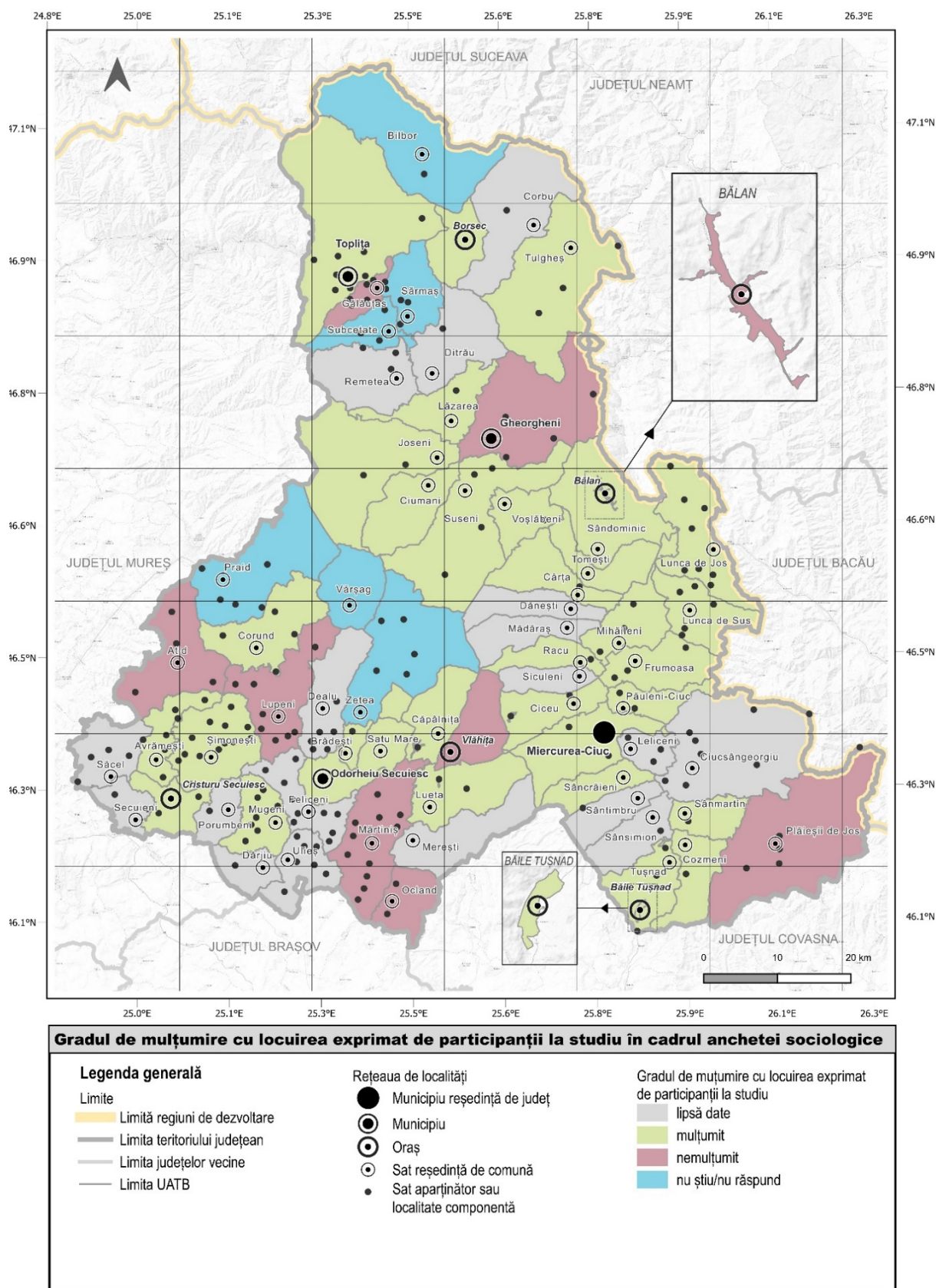
Dintre participanții la studiu din zonele rurale, cea mai mare parte a respondenților a menționat un nivel ridicat de mulțumire cu privire la calitatea vieții.

Tabel 7. Nivelul de mulțumire exprimat de participanții la studiu, în raport cu diversele aspecte privind zonele rurale din Județul Harghita

	Foarte nemulțumit (ă)	Nemulțumit (ă)	Mulțumit (ă)	Foarte mulțumit (ă)	Nu e cazul	Total
Calitatea și imaginea fondului construit (starea construcțiilor)	0.00%	14.30%	71.40%	14.30%	0.00%	100.00%
Calitatea drumurilor	3.80%	24.40%	56.40%	15.40%	0.00%	100.00%
Calitatea infrastructurii edilitare (apă, canalizare, gaze, electricitate)	1.30%	15.40%	71.80%	10.30%	1.20%	100.00%
Calitatea transportului public	3.80%	35.90%	38.50%	1.30%	20.50%	100.00%
Prețul biletelor pentru transportul în comun	2.60%	28.90%	38.20%	1.30%	29.00%	100.00%
Nivelul de siguranță din localitate	1.30%	9.10%	72.70%	16.90%	0.00%	100.00%
Calitatea zonelor pietonale (accesul la trotuare amenajate, străzi pietonale)	5.20%	26.00%	45.50%	20.80%	2.50%	100.00%
Calitatea spațiului verde amenajat (parcuri, spații publice)	2.60%	24.40%	61.50%	10.30%	1.20%	100.00%
Calitatea educației (școli, grădinițe)	1.30%	25.60%	62.80%	9.00%	1.30%	100.00%
Calitatea infrastructurii medicale (cabine medicale, farmacii etc)	0.00%	24.70%	67.50%	7.80%	0.00%	100.00%
Calitatea serviciilor bancare (bănci, bancomate în localitatea dumneavoastră)	16.70%	41.00%	28.20%	1.30%	12.80%	100.00%
Alimentația publică locală (piețe, magazine, supermarket-uri)	1.30%	26.00%	62.30%	7.80%	2.60%	100.00%
Nivelul calității vieții în localitate	2.60%	14.50%	73.70%	9.20%	0.00%	100.00%

Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Administrațiilor Publice ale unităților administrativ-teritoriale de pe raza Județului Harghita

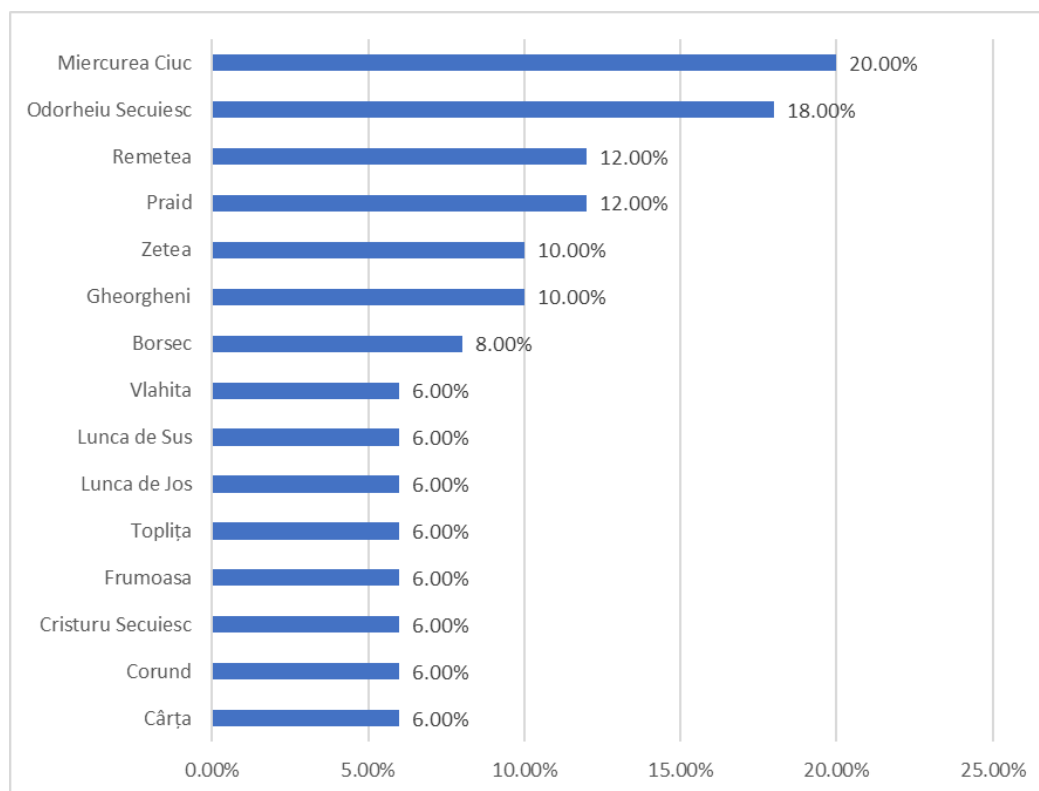
Din analiza zonelor rurale din Județul Harghita se remarcă faptul că primele și cele mai des menționate calități ale zonelor rurale sunt **nivelul de siguranță, calitatea și imaginea fondului construit (starea construcțiilor), calitatea infrastructurii edilitare**. Cei mai mulți dintre participanții la studiu se declară **mulțumiți** de *calitatea vieții din unitățile administrativ-teritoriale în care locuiesc*. Se remarcă procente ridicate de persoane ce menționează *nemulțumirea față de serviciile bancare*, acesta fiind un indicator al prezenței reduse a acestor tipuri de dotări în zonele rurale. Totodată, procente semnificative de participanți menționează *nu e cazul* în dreptul variabilei transport public, indicator al faptului că numeroase unități administrativ-teritoriale rurale nu sunt deservite de transport public iar accesibilitatea acestora este deficitară.

Cartogramă 2. Gradul de mulțumire cu locuirea exprimat de participanții la studiu în cadrul anchetei sociologice

Sursa. Civitta

2.3.2. Unități administrativ-teritoriale din Județul Harghita, valoroase din punct de vedere socio-economic, istoric și cultural

Figură 11. Unități administrativ-teritoriale percepute de către participanții la studiu ca având un potențial ridicat din perspectivă socio-economică

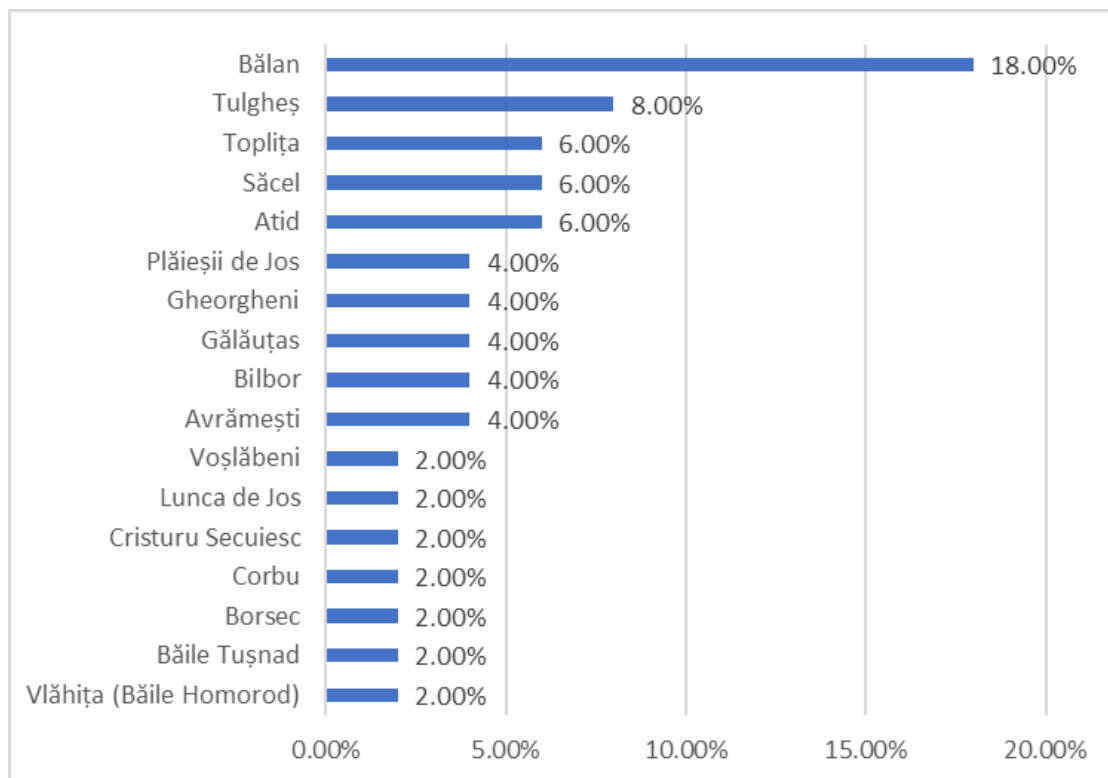
Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Instituțiilor publice de pe raza Județului Harghita

Participanții la studiul consultativ dedicat reprezentanților instituțiilor implicate în dezvoltarea Județului Harghita au fost rugați să menționeze unitățile administrativ-teritoriale de pe raza județului cu potențial din perspectivă socio-economică, istorică și culturală. Așa cum reiese din **Figură 11**, prezentată anterior, unitatea administrativ-teritorială percepută ca având cel mai mare potențial din perspectivă economică, în primul rând, este chiar reședința de județ, Municipiul Miercurea Ciuc, urmată fiind de Odorheiu Secuiesc. Totodată, aceste două unități administrativ-teritoriale au fost menționate și ca având un foarte mare potențial istoric și cultural, alături de Comuna Dârjiu, aflată și ea în zona sudică a Județului. Se remarcă, deci, o concentrare a resurselor, cel puțin din perspectiva participanților la studiu, în zona sudică a Județului Harghita, generată de principalele două motoare socio-economice ale zonei.

Din perspectivă socio-demografică, deși fiecare dintre aceste două unități administrativ-teritoriale – Miercurea Ciuc și Odorheiu Secuiesc – pierde din volumul de populație în intervalul 2011-2022 (*a se vedea studiul SF3-RAI-POP*), ele reușesc să polarizeze în jurul lor o serie de creșteri ale volumelor de locuitori în unitățile administrativ-teritoriale vecine. Astfel, efectele periurbanizării sunt resimțite în mod clar și pregnant în jumătatea sudică a Județului Harghita. Prin contrast, jumătatea nordică și numeroase alte unități administrativ-teritoriale ce nu se găsesc în proximitatea celor două municipii menționate anterior, înregistrează scăderi rapide ale numărului de locuitori în intervalul 2011-2022 (*a se vedea, de asemenea, Profilul Județului Harghita*¹⁰).

¹⁰ Agenția pentru Dezvoltare Regională (2022) *Profilul Județului Harghita*

2.3.3. UATB-uri dezavantajate din Județul Harghita (lipsite de echipamente edilitare, care au accesibilitate scăzută, cu construcții de slabă calitate, în curs de depopulare accentuată)

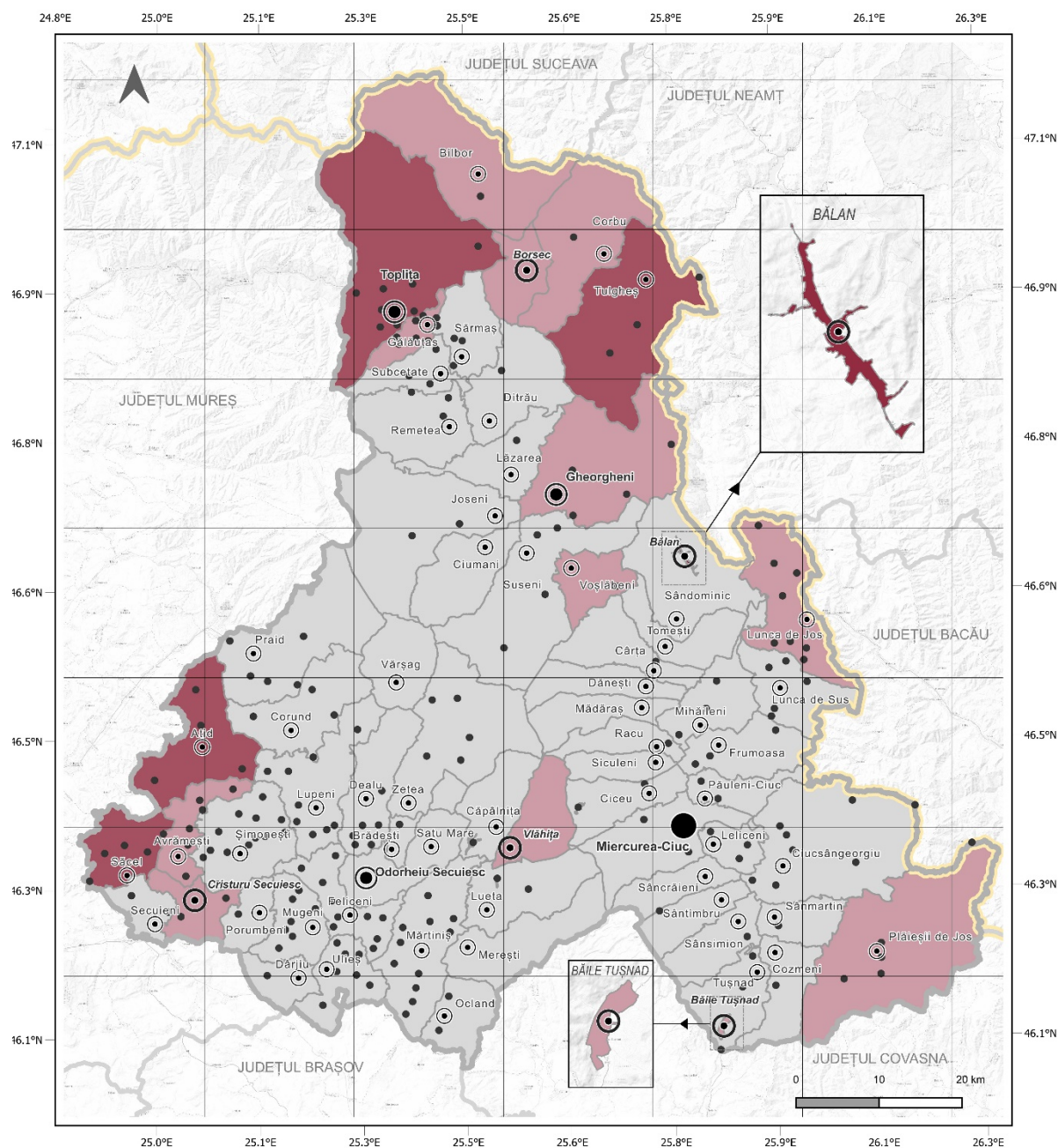

Figură 12. Unități administrativ-teritoriale de bază percepute de către participanții la studiu ca fiind dezavantajate din perspectivă socio-economică (lipsite de echipamente edilitare, care au accesibilitate redusă, cu construcții de slabă calitate, în curs de depopulare accentuată)

Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Instituțiilor publice de pe raza Județului Harghita

În cadrul studiului consultativ adresat reprezentanților principalelor instituții implicate în dezvoltarea Județului Harghita, respondenții au fost rugați să menționeze unitățile administrativ-teritoriale percepute ca fiind dezavantajate din perspectiva *echipării tehnico-edilitare, ce au o accesibilitate scăzută, cu construcții de slabă calitate* sau care *se găsesc într-un proces accelerat de depopulare*. Rezultatele acestei etape din cadrul studiului au scos în evidență, așa cum se remarcă în **Figură 12**, percepția asupra faptului că Orașul Bălan din Județul Harghita este foarte dezavantajat raportat la criteriile menționate anterior. Această percepție este, de altfel, susținută și de către *raportul Agenției pentru Dezvoltare Regională Centru*¹¹, ce precizează faptul că Orașul Bălan înregistrează cea mai mare rată de descreștere a volumului de locuitori, de 24,5%, în anul 2021 raportat la valorile din anul 2000. Printre unitățile administrativ-teritoriale menționate ca având probleme strict din perspectiva accesului la rețelele tehnico-edilitare se numără și Comuna Mărtiniș, amplasată în zona sudică a județului Harghita.

¹¹ Idem, p. 13

UATB-uri din Județul Harghita menționate de către participanții la studiu ca fiind dezavantajate

Legenda generală

Limite

Limită regiuni de dezvoltare

Limita teritoriului județean

Limita județelor vecine

Limita UATB

Rețeaua de localități

Municipiu reședință de județ

Municipiu

Oraș

Sat reședință de comună

Sat aparținător sau localitate componentă

Prezența la studiu

lipsă date

sub 5%

5-10%

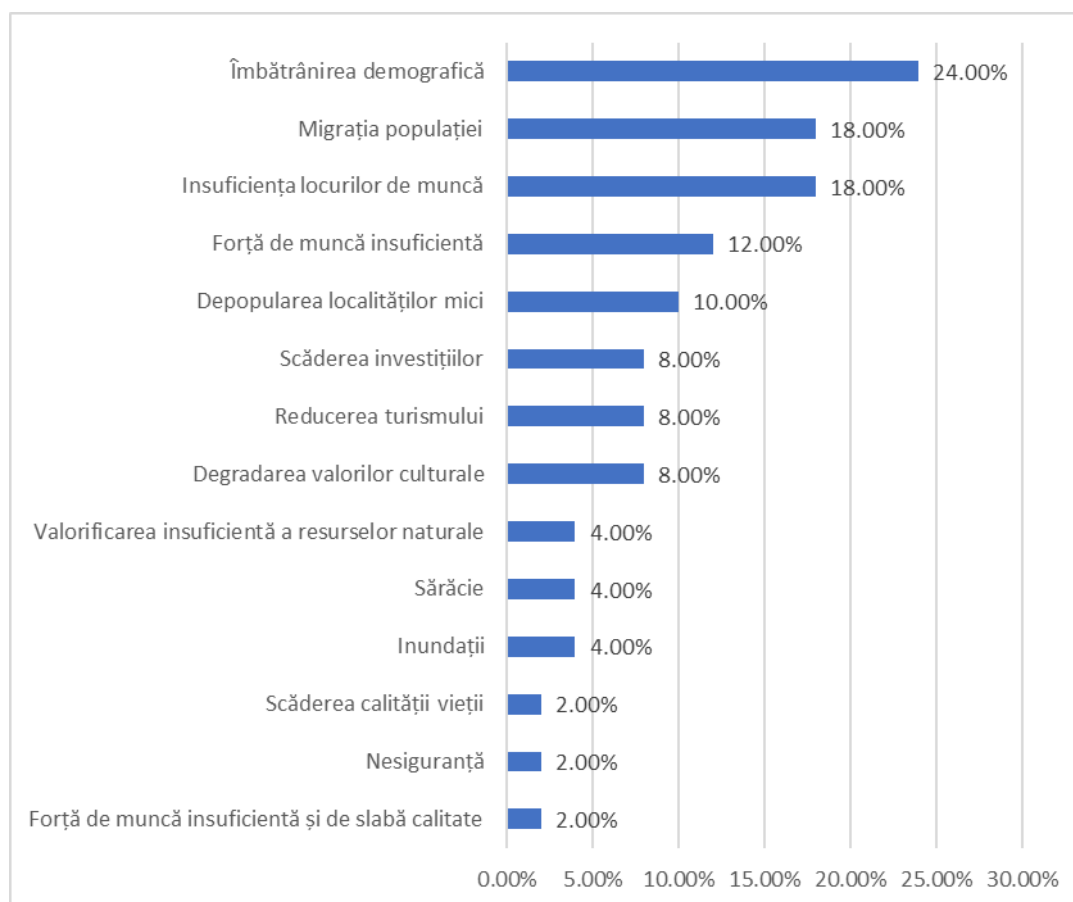
peste 10%

Cartogramă 4. UATB-uri din Județul Harghita menționate de către participanții la studiu ca fiind dezavantajate

Sursa: Civitta

3. Evidențierea disfuncționalităților și priorități de intervenție

3.1. Principalele disfuncții și riscuri privind dezvoltarea Județului Harghita, în opinia participanților la studiu

Figură 13. Principalele riscuri cu privire la evoluția Județului Harghita în următorii 10 ani, în cazul în care acesta își va păstra direcția actuală de dezvoltare

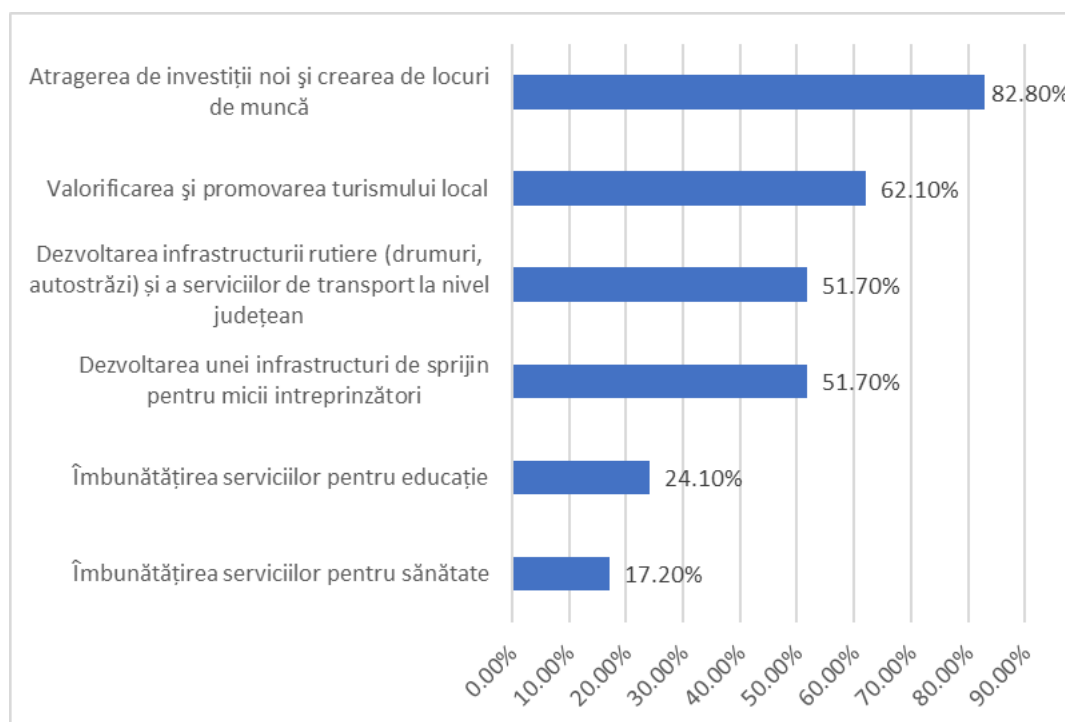
Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Instituțiilor publice de pe raza Județului Harghita

Participanții la studiul cantitativ privind *percepția asupra calităților, problemelor și direcțiilor de dezvoltare ale Județului Harghita* au fost rugați să menționeze principalele riscuri pe care le percep cu privire la dezvoltarea ulterioară a acestei zone. Din perspectiva reprezentanților principalelor instituții implicate în dezvoltarea Județului Harghita, cele mai importante riscuri menționate sunt **îmbătrânirea demografică, migrația populației și insuficiența locurilor de muncă**. Au mai fost menționate și aspecte problematice precum *insuficiența locurilor de muncă sau depopularea unităților administrativ-teritoriale de dimensiuni mici, scăderea investițiilor, reducerea turismului, degradarea valorilor culturale*.

Se remarcă o tendință preponderent orientată către *problematicile sociale*. Dacă din perspectivă culturală, participanții la acest studiu – atât componenta cantitativă cât și calitativă – aduc în discuție avantajele și potențialul de dezvoltare ridicat al zonei, *din perspectivă socio-economică* discuțiile sunt direcționate cu precădere către *aspectele problematice și către riscurile cu care se confruntă județul*, care vor avea efecte dezaastroase în următorii ani, spun participanții la studiu.

Cele mai mari riscuri socio-demografice, menționează respondenții, *vizează procesul de îmbătrânire demografică*. Astfel, problemele economice ale județului – materializate cu precădere într-o lipsă a investițiilor și investitorilor, o insuficiență a locurilor de muncă – se resimt asupra factorului socio-demografic. Unitățile administrativ-teritoriale ale Județului Harghita trec printr-un proces accelerat de depopulare, resimțit cu precădere în zona nordică.

3.2. Direcții prioritare de dezvoltare, în opinia participanților la studiu

Figură 14. Direcțiile principale/ prioritățile de dezvoltare ale Județului Harghita, în opinia participanților la studiu din partea principalelor instituții implicate în dezvoltarea Județului

Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Instituțiilor publice de pe raza Județului Harghita

Reprezentanții instituțiilor publice implicate în dezvoltarea Județului Harghita au fost rugați să menționeze care sunt, în opinia lor, principalele direcții de dezvoltare ale Județului. Așa cum reiese din **Figură 14**, prezentată anterior, cele mai importante direcții de dezvoltare ale Județului Harghita sunt:

- **Atragerea de investiții noi și crearea de locuri de muncă**
- **Valorificarea și promovarea turismului local**
- **Dezvoltarea infrastructurii rutiere (drumuri, autostrăzi) și a serviciilor de transport la nivel județean**

Domeniile prioritare de dezvoltare, în opinia participanților la studiu, sunt *sănătatea, turismul* și nu în ultimul rând *accesibilitatea*. Așa cum am precizat și anterior în cadrul studiului, percepția generală cu privire la problemele județului Harghita este direcționată către *insuficiența locurilor de muncă și depopularea rapidă a unităților administrativ-teritoriale*.

Totodată, Județul Harghita este perceput ca având un foarte mare potențial turistic datorat *cadrlui natural valoros și totodată factorului identitar/cultural local*. Astfel, se remarcă intenția de direcționare a investițiilor, în opinia participanților la studiu, către aceste elemente considerate a fi de potențial – *atragera de investitori care să poată genera locuri de muncă, valorificarea și promovarea turistică*. Accesibilitatea este un al treilea element important din perspectiva priorităților de dezvoltare. Desigur, legăturile rutiere – drumuri, autostrăzi – au rolul de liant, facilitând astfel investițiile menționate anterior, atât din perspectiva producției cât și din perspectiva agrementului/turismului.

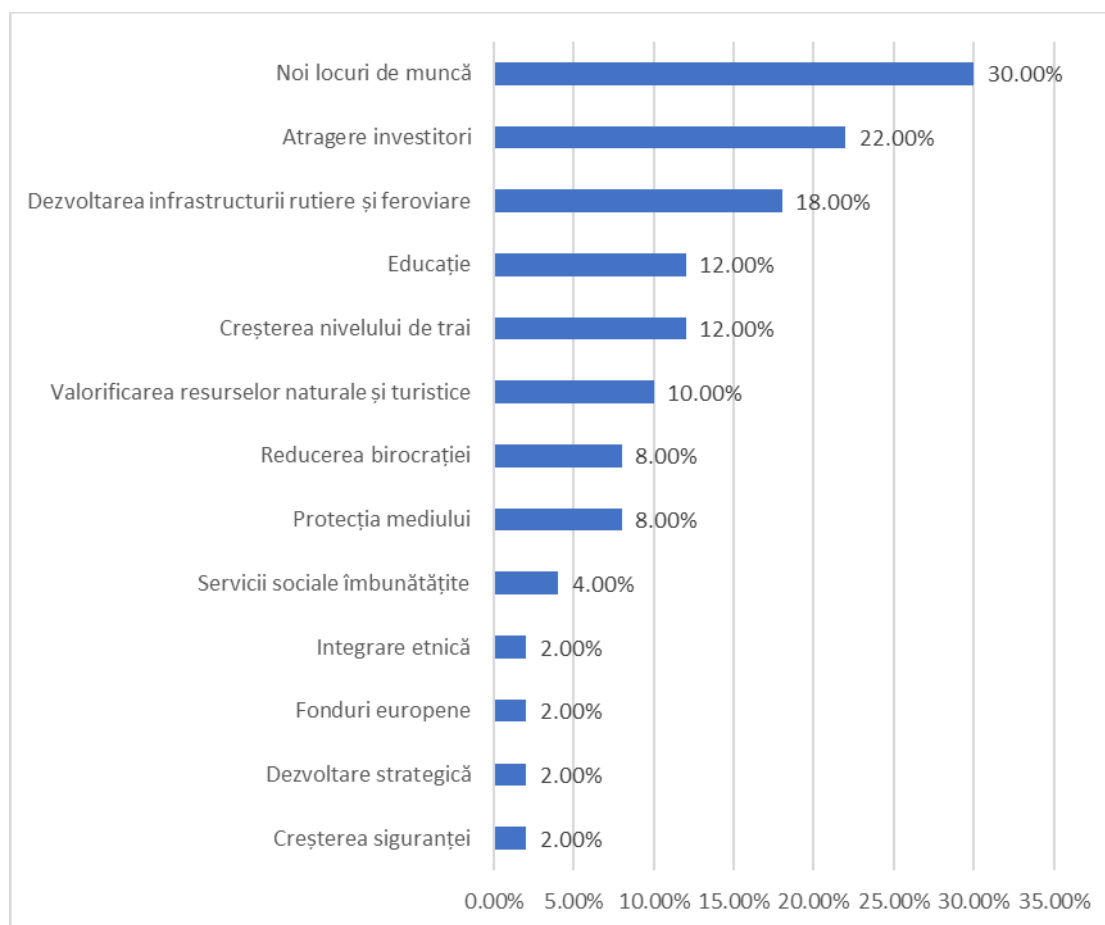
În raport cu domeniile de activitate ale reprezentanților instituțiilor participante la sondaj, acest studiu a urmărit să înțeleagă modul în care este percepută dezvoltarea din diversele sale perspective. Astfel, din perspectiva accesibilității, direcțiile prioritare sunt acelea de *modernizare a drumurilor către obiectivele turistice principale* precum și *realizarea unor variante ocolitoare și conexiuni rapide cu viitoarea rețea de drumuri*, menționează unul dintre participanții la studiu, din partea Centrului de Studii Tehnice Rutiere și Informatică.

Participanții la studiu au fost rugați să menționeze care sunt zonele înspre care ar trebui orientată dezvoltarea, ce nu sunt în momentul de față luate în considerare. Așa cum reiese și din analizele efectuate anterior, participanții la studiu menționează faptul că „*zona nordică a Județului Harghita*”¹² trebuie să constituie o prioritate de dezvoltare. Au fost numite, astfel, unități administrativ-teritoriale precum **Bălan, Gheorgheni, Borsec, Toplița, Gălăuțas sau Tulgheș**.

Așa cum menționează domnul Köllő Miklós în cadrul discuțiilor destinate factorului cultural/identitar, Județul Harghita este caracterizat de o dezvoltare *descentralizată*, în trei direcții majore – **Odorhei, Ciuc și Gheorgheni**. Dintre acestea, la nivel soci-economic, se remarcă **o depopulare rapidă în zona Gheorgheni (zona nordică)**, această parte a județului fiind afectată deopotrivă de *spor natural negativ* și de *rate înalte ale migrației populației*.

¹² reprezentant din partea Instituției Prefectului din Județul Harghita

4. Propuneri de eliminare sau diminuare a disfuncționalităților

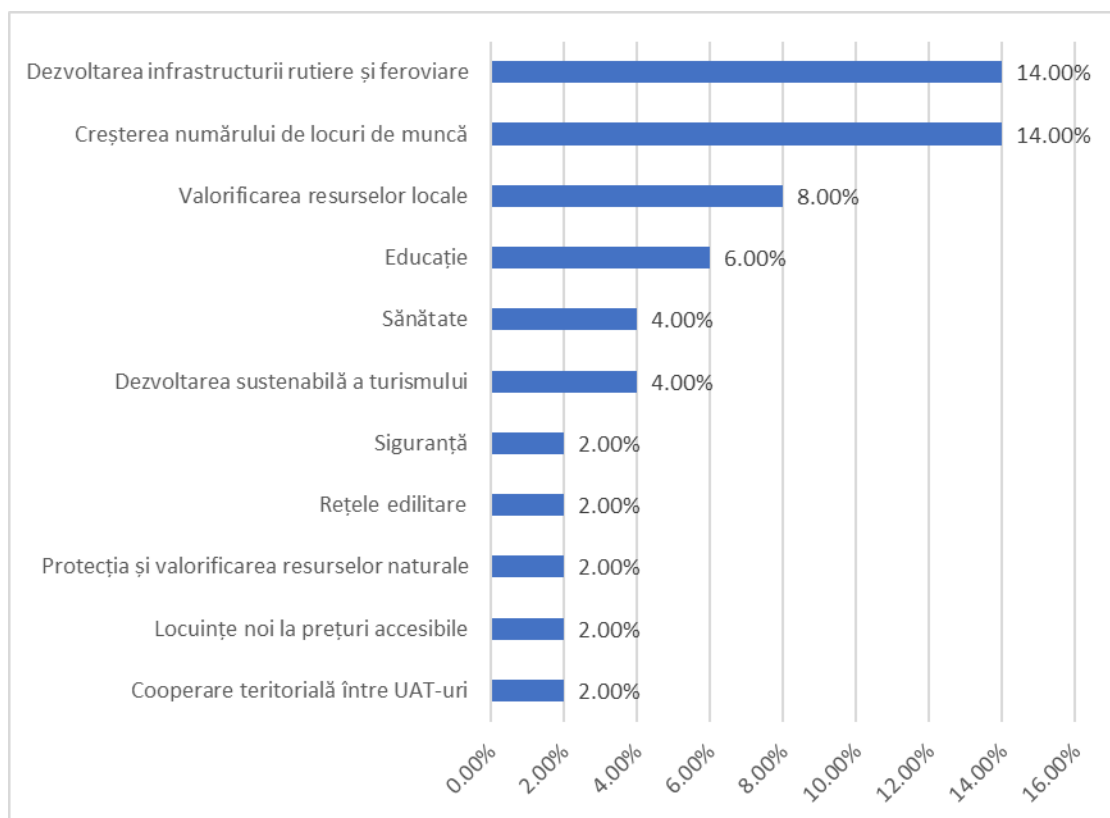

Figură 15. Principalele soluții propuse de către participanții la studiu pentru reducerea problemelor actuale identificate la nivelul Județului Harghita

Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Instituțiilor publice de pe raza Județului Harghita

Principalele soluții pentru diminuarea/reducerea sau chiar eliminarea problemelor actuale ale Județului Harghita, propuse de către participanții la studiu din partea Instituțiilor implicate în dezvoltarea Județului Harghita, sunt regăsite în **Figură 15**, prezentată anterior. Respectând direcția formulării avantajelor/dezavantajelor și ulterior a zonelor prioritare de intervenție, soluțiile propuse de către participanții la studiu au în vedere ***crearea de noi locuri de muncă, atragerea de noi investitori, dezvoltarea infrastructurii (atât rutiere cât și feroviare) și creșterea nivelului de educație și a nivelului de trai.***

Dacă ultimele două soluții menționate anterior – educația și creșterea nivelului de trai – sunt menționate de doar 12% din participanți și reprezintă soluții secundare, în percepția respondenților, soluțiile de natură economică – *atragera de noi investitori, creșterea numărului de locuri de muncă* – reprezintă soluții de importanță primordială. Așa cum am precizat anterior, *dezvoltarea infrastructurii rutiere și feroviare* se numără, de asemenea, printre soluțiile văzute ca foarte importante, acestea având capacitatea de a asigura cadrul necesar dezvoltării economice a județului.

Figură 16. Principalele măsuri propuse de participanții la studiu pentru îmbunătățirea calității vieții în Județul Harghita

Sursa. Prelucrare autor, studiu sociologic dedicat Instituțiilor publice de pe raza Județului Harghita

Întrebați fiind cu privire la măsurile care ar putea asigura o creștere a calității vieții în unitățile administrativ-teritoriale ale Județului Harghita, locuitorii care au participat în cadrul sondajului menționează în egală măsură **dezvoltarea infrastructurii rutiere** și **creșterea numărului locurilor de muncă**. Participanții menționează, de asemenea, **valorificarea resurselor locale**, ca măsură considerată importantă pentru îmbunătățirea calității vieții. Din acest punct de vedere, reamintim faptul că participanții la studiu au menționat în repetate rânduri necesitatea creșterii numărului de locuri de muncă din județ, punctând ca principale avantaje (*competențe distinctive ale județului*), **cadrul natural și antropic** valoros precum și **cultural locală**.

Din perspectiva nevoii de conservare și valorificare a patrimoniului natural și antropic, participanții la acest studiu din partea Direcției Județene pentru Cultură Harghita menționează nevoia de aplicare a unor măsuri precum:

- Crearea de regulamente care au rolul principal de conservare a monumentelor istorice și a zonei lor de protecție
- Conservarea corectă a monumentelor istorice
- Prezervarea construcțiilor susceptibile pentru monumente istorice

Zonele de intervenție identificate la nivelul Județului Harghita, aflate în prezent în pericol de distrugere, menționează respondenții din partea Direcției Județene pentru Cultură, sunt **Zona Homorod, Zona Odorhei și Zona Gheorgheni**.

5. Sinteză

Studiul privind evaluarea impactului social a avut în vedere două paliere de analiză majore. Astfel, analiza a vizat, pe de o parte, profilul perceput al Județului Harghita și, pe de altă parte, profilul unităților administrativ-teritoriale componente. Fiecare dintre aceste două paliere de studiu au beneficiat de niveluri de analiză aprofundate, avându-se în vedere conturarea unei imagini cu privire la *punctele tari, punctele slabe și direcțiile de intervenție* percepute.

Din perspectiva datelor colectate, metodologia ce a stat la baza studiului este una mixtă – *calitativ și cantitativ* – participanții fiind selectați în raport cu gradul de cunoaștere și interesul manifestat față de dezvoltarea Județului Harghita. Astfel, acest studiu a beneficiat de informații de tip cantitativ, colectate în intervalul **mai-iunie 2023**, din partea reprezentanților principalelor instituții implicate în dezvoltarea Județului Harghita și din partea reprezentanților administrațiilor publice de pe raza unităților administrativ-teritoriale ale Județului. Totodată, studiul a beneficiat de informații de tip calitativ, asigurate prin intermediul a **trei focus-grupuri desfășurate în intervalul iunie-iulie 2023**. Aceste focus-grupuri au fost organizate în raport cu trei paliere tematice importante pentru înțelegerea deplină a Județului Harghita, respectiv *palierele social, economic și cultural*.

Județul Harghita are în componența sa 67 de unități administrativ-teritoriale, dintre care 9 unități administrativ-teritoriale urbane (4 municipii și 5 orașe) și 58 de unități administrativ-teritoriale rurale. Din perspectiva numărului de locuitori, Județul Harghita are în prezent un total de 325 653 locuitori (*în scădere cu 3,15% față de anul 2011*). În raport cu cele două medii de rezidență – *urban și rural* – Județul Harghita are în prezent 141 615 locuitori în mediul urban și 184 038 locuitori în mediul rural. Din perspectivă generală, se remarcă o scădere mult mai accentuată a populației urbane a județului față de populația urbană în intervalul 2011-2022.

În raport cu participarea la acest studiu consultativ, menționăm o prezență de 100% în cadrul sondajului a unităților administrativ-teritoriale urbane, în timp ce unitățile administrativ-teritoriale rurale au asigurat o prezență în cadrul sondajului de doar 70%. Absența a 18 unități administrativ-teritoriale rurale din cadrul studiului consultativ destinat administrațiilor publice locale generează lipsuri, completate însă prin intermediul focus-grupurilor și a anchetei sociologice destinate reprezentanților instituțiilor implicate în dezvoltarea Județului Harghita. Zonele rurale absente din cadrul sondajului sunt **Ciucsângeorgiu, Corbu, Dănești, Dârjiu, Dealu, Ditrău, Feliceni, Lelicieni, Mădăraș, Merești, Porumbeni, Remetea, Săcel, Sânsimion, Sântimbru, Secuieni, Siculeni și Ulieș**. O parte din aceste unități administrativ-teritoriale absente din cadrul sondajului, precum *Lelicieni, Mădăraș, Porumbeni* sau *Sântimbru*, sunt desprinse din alte unități administrativ-teritoriale rurale (*respectiv din Sâncrăieni, Dănești, Mugeni și din nou Sâncrăieni*).

Rezultatele consultării publice desfășurate în intervalul mai-iulie 2023 au ajutat la conturarea unei imagini a Județului Harghita, așa cum este acesta perceput din punctul de vedere al locuitorilor și reprezentanților instituțiilor implicate în dezvoltarea sa. Astfel, datele privind nivelul de mulțumire cu privire la diversele aspecte ce asigură calitatea vieții din acest județ au indicat, atât din perspectivă cantitativă cât și din perspectivă calitativă, în primul rând un nivel mediu de mulțumire cu nivelul calității vieții, în general. **Calitatea și diversitatea vieții culturale la nivelul Județului Harghita** este un punct forte al zonei, în opinia participanților la studiu. Din perspectivă cantitativă, ambele categorii de participanți – *reprezentanți ai instituțiilor și reprezentanți ai unităților administrativ-teritoriale* - menționează, în proporție de 60%-67% faptul că sunt mulțumiți de acest aspect privind locuirea. Participanții în cadrul focus-grupului destinat *domeniului cultural/identitar* au menționat, de asemenea, importanța și

valoarea culturii locale, *atât de diversă și bogată*¹³. Aspectele mai puțin mulțumitoare ale Județului Harghita sunt relaționate cu *diversitatea și numărul locurilor de muncă, infrastructura de transport public și gradul de deservire al transportului feroviar*. Astfel, sesizăm faptul că *nemulțumirile locuitorilor sunt direcționate către accesibilitate și dezvoltare economică*, în general, în timp ce mulțumirile, avantajele județului, percepute de către participanții la studiu, sunt constituite cu precădere de *valorile culturale, naturale și antropice ale județului Harghita*.

Principalele avantaje ale Județului Harghita, în opinia participanților la studiu, sunt **poziția geografică centrală la nivelul țării și resursele naturale diversificate (terenuri agricole, lemn, minereuri, sare, materiale pentru construcții, apă, radiația solară și viteza vânturilor)**. **Valorile culturale și calitatea oamenilor** sunt și ele menționate ca avantaje de care se bucură acest județ al țării. Unitățile administrativ-teritoriale preferate de către respondenți sunt *Miercurea Ciuc, Tușnad, Lunca de Sus și Lunca de Jos*, acestea fiind urmate de *Cârța, Bilbor, Borsec și Gheorgheni*. Ele constituie unele dintre cele mai importante resurse pentru dezvoltare, în opinia locuitorilor, alături de *peisajele frumoase și tradițiile, diversitatea etnică și cultura locală*.

Așa cum am precizat anterior, Județul Harghita se confruntă cu probleme, spun participanții la studiu, de natură în principal socio-economică. Astfel, cele mai importante dezavantaje ale zonei sunt constituite de *locurile de muncă puține și/sau prost plătite, migrația tinerilor către exterior (fie alte județe din țară, fie alte țări), infrastructura deficitară de transport și utilități publice sau lipsa forței de muncă tinere și calificate*. Se remarcă faptul că multe dintre aspectele menționate de către participanți sunt corelate în mod direct, **lipsa locurilor de muncă și accesibilitatea dificilă** fiind printre cauzele principale ce conduc către **migrația masivă a tinerilor**, respectiv **a forței de muncă**.

Cea de-a doua temă importantă a acestui studiu consultativ a fost generată de *unitățile administrativ-teritoriale* ale Județului Harghita. În procesul de identificare a caracteristicilor subzonelor ce constituie acest județ, au fost formulate concluzii cu privire la *unitățile administrativ-teritoriale avantajate și respectiv dezavantajate de pe raza județului*. Așa cum am precizat anterior, **unitățile administrativ-teritoriale preferate de către participanți sunt dispuse în zona sud-estică a teritoriului județean, în zona Ciucului**. Unități administrativ-teritoriale considerate ca fiind valoroase din perspectivă socio-economică, istorică și culturală sunt *Miercurea Ciuc, Odorheiu Secuiesc, Remetea, Praid*, în timp ce unitățile administrativ-teritoriale considerate ca fiind dezavantajate (*din perspectiva accesibilității echipării edilitare, imaginii și tendințelor accentuate de depopulare*) sunt *Bălan, Tulgheș, Toplița, Săcel și Atid*.

Principalele disfuncții identificate în cadrul studiului, așa cum am precizat anterior în lucrare, sunt *îmbătrânirea demografică, migrația și insuficiența locurilor de muncă*. Prin urmare, participanții la studiu propun ca direcții prioritare de dezvoltare *atragera de investiții noi și crearea de noi locuri de muncă, valorificarea și promovarea turismului local și dezvoltarea infrastructurii rutiere (drumuri, autostrăzi) și serviciilor de transport la nivel județean*. Pentru eliminarea disfuncțiilor, participanții menționează necesitatea *creării de noi locuri de muncă, atragerii investitorilor în zonă, dezvoltării infrastructurii rutiere și feroviare*.

Se distinge în discursul participanților la studiu un atașament ridicat față de cultura și valorile locale, față de cadrul natural și antropic al județului. Totuși, eterogenitatea județului apare deseori menționată în cadrul studiului, analiza evidențiind un nivel de mulțumire mai ridicat al locuitorilor din zonele Ciucului și Odorheiului, prin comparație cu cei din zona Gheorgheni.

¹³ Köllő Miklós, interviu

6. Bibliografie

- Bădescu, I. C.-O. (2009). *Tratat de sociologie rurală*. București: Editura Mica Valahie.
- Bank, T. W. (fără an). *Comunități marginalizate din zone urbane și rurale. Potențialul IT pentru o creștere economică sustenabilă*. Preluat de pe MapJornal: <https://www.arcgis.com/apps/MapJournal/index.html?appid=a7ab584e3f3e455d996bb13a1b632e00>
- Barometrul-Urban. (2020, Octombrie). *Barometrul Urban. Calitatea Vieții în Orașele din România*. Preluat pe 05 11, 2021, de pe https://adrvest.ro/wp-content/uploads/2020/10/Barometru-Urban_Politica-Urbana-a-Romaniei-1.pdf
- Cara, E., & Spătaru, A. (2012). Măsurarea impactului descentralizării asupra echității și egalității populației. *Economica*, 4 (82), 22-31.
- Centru, A. p. (2022). *Profilul Județului Harghita*. Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru.
- Centru, A. p. (fără an). *Studiu Regional. Situația forței de muncă în Regiunea Centru și nevoile de dezvoltare ale sistemului de formare profesională*. Preluat de pe http://www.adrcentru.ro/Document_Files/ADStudiiRegionale/00002181/rmvmv_Studiu%20f%20orta%20de%20munca%20si%20pregatirea%20profesionala.pdf
- Chelcea, S. (2020). *Opinia publică. Persuasiune, propagandă, manipulare*. București: Editura Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale "Ion I.C. Brătianu".
- Csák, L. (2020). *Strategia de Dezvoltare Rurală a Județului Harghita pe perioada 2021-2030*. Planificatio.
- Csák, L. (fără an). *Strategia Culturală a Județului Harghita*.
- Csák, L. (fără an). *Strategia de Dezvoltare Economică Harghita 2030*. Planificatio.
- Derer, P. (1985). *Locuirea urbană. Schiță pentru o abordare evolutivă* (ed. Ediția I). București: Editura Tehnică București.
- Doltu, C. (2011). *Mediul rural între supraviețuire și oportunități de afaceri*. Preluat pe mai 12, 2020, de pe http://www.catalactica.org.ro/files/mediul_rural_intre_supravietuire_si_opportunitati_d.pdf
- Duduciuc, A., Ivan, L., & Chelcea, S. (2013). *Psihologie socială. Studiu interacțiunilor umane*. București: comunicare.ro.
- Erdeli, G. (1999). *Dicționar de geografie umană*. București: Corint.
- ESPON. (fără an). *Structuri și relații teritoriale în România*. Preluat de pe [espon.ro: https://www.espon.eu/sites/default/files/attachments/country%20fiche%20Romania.pdf](https://www.espon.eu/sites/default/files/attachments/country%20fiche%20Romania.pdf)
- Europeană, C. (2020, 02 26). *Raportul de țară din 2020 privind România*. Preluat de pe [ec.europa.eu: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2020-european_semester_country-report-romania_ro.pdf](https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2020-european_semester_country-report-romania_ro.pdf)
- Guvernul României, M. U. (fără an). *World Bank*. Preluat de pe <https://documents1.worldbank.org/curated/en/857001468293738087/pdf/882420WP0P1430085232B00OUO0900Atlas.pdf>
- Harghita, C. J. (2018). *Strategia Județeană de Dezvoltare a Serviciilor Sociale a Județului Harghita 2019-2023-2028*.
- Iagăr, E. M., Pistică, S., Cambir, A., Manea, I., Neaga, M., Mavrodin, S., & Gheorghe, C. (2019). *Coordonate ale nivelului de trai în România. Venituri și consumul populației*. București: Editura Institutului de Statistică.

- Miklós, K. (fără an). *Morfologia așezărilor din secuime și tipologiile constructive (mss.)*.
- Moran, J. (2002). *Interdisciplinarity*. London: Routledge.
- Petrescu, C., Neguț, A., & Stănilă, G. (2018). *Bunăstarea copilului din mediul rural*. Preluat pe mai 12, 2020, de pe https://www.europafm.ro/wp-content/uploads/2018/05/Bunastarea_copilului_din_mediul_rural_2018.pdf
- Prognoză, C. N. (2019). *Proiecția principalilor indicatori economico-sociali în profil teritorial până la 2023*. Preluat de pe https://www.cnp.ro/user/repository/prognoze/Prognaza_profil_teritorial_toamna_2019.pdf
- Rotariu, T., & Iluț, P. (2001). *Ancheta sociologică și sondajul de opinie. Teorie și practică*. București: Polirom.
- Sandu, D. (2013). Disparitati si fluxuri in fundamentarea social-economica a regionalizarii administrative a Romaniei. Bucharest: http://regionalizare.mdrap.ro/wp-content/uploads/2013/04/Raport-de-progres-2_CONREG.pdf. Preluat pe aprilie 14, 2020, de pe <https://www.libertatea.ro/stiri/cum-este-tratat-consumul-de-canabis-toata-lumea-2421996>
- Strategia Națională pentru ocuparea forței de muncă 2021-2027*. (fără an). Preluat de pe <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/243027>
- Teșliuc, E., Grigoraș, V., & Stănculescu, M. S. (fără an). *Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate și al Dezvoltării Umane Locale din România*. Preluat de pe Ministerul Muncii: http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Minister/F6_Atlas_Rural_RO_23Mar2016.pdf
- Tonnies, F. (2016 [1887]). *Comunitate și societate*. Craiova: Beladi.
- World Bank Group, Guvernul României, & Comisia Europeană. (2019). *Romania Catching-up regions. Sectoare pentru cooperare interjurisdicțională*. International Bank for Reconstruction and Development.
- Zamfir, C. (2005). *Spre o paradigmă a gândirii sociologice*. București: Polirom.

7. Anexe

7.1. Chestionar Instituții Publice

Studiu sociologic - PATJ Harghita - instituții

Date despre respondent

1) Menționați, vă rugăm, **numele instituției pe care o reprezentați:***

- ☐ Consiliul Județean Harghita
- ☐ ADR Centru
- ☐ Agenția pentru protecția mediului Harghita
- ☐ Agenția Națională pentru administrare și reglementare în comunicații (ANCOM)
- ☐ Administrația Națională de Meteorologie
- ☐ Agenția județeană pentru plăți și inspecție socială Harghita
- ☐ Agenția de plăți și intervenție pentru agricultură
- ☐ Centrul de studii tehnice rutiere și informatică
- ☐ CFR Harghita
- ☐ Direcția de sănătate publică Harghita
- ☐ Direcția Județeană pentru Cultură Harghita
- ☐ Direcția pentru agricultură a Județului Harghita
- ☐ Direcția județeană pentru sport și tineret
- ☐ Inspectoratul școlar județean
- ☐ Oficiul Român pentru Imigrări
- ☐ ROMSILVA - Direcția Silvică Harghita
- ☐ Sistemul de gospodărire a apelor Harghita (SGA)
- ☐ Altele: _____

2) Care este **profesia dumneavoastră?***

- ☐ Arhitect/ Urbanist
- ☐ Sociolog
- ☐ Economist
- ☐ Geograf
- ☐ Istoric
- ☐ Arheolog
- ☐ Inginer mediu
- ☐ Inginer constructor

- () Inginer agronom
 () Inginer rețele edilitare
 () Inginer transporturi
 () Altele: _____

3) De câți ani profesăți în Județul Harghita?

- () Mai puțin de 1 an
 () 1-10 ani
 () 11-20 ani
 () 21-30 ani
 () Mai mult de 30 de ani

Întrebări generale privind județul Harghita

4) În calitate de locuitor al acestui județ, cât de mulțumit(ă) sunteți de următoarele aspecte ale calității vieții din Județul Harghita?

	Foarte nemulțumit(ă)	Nemulțumit(ă)	Mulțumit(ă)	Foarte mulțumit(ă)	Nu e cazul
Calitatea și diversitatea vieții culturale din județ (zone turistice, muzee, rezervații, stațiuni ș.a.m.d.)	()	()	()	()	()
Calitatea serviciilor pentru sănătate	()	()	()	()	()
Numărul și varietatea locurilor de muncă	()	()	()	()	()

Diversitatea ofertei de locuințe și terenuri	()	()	()	()	()
Infrastructura de transport public	()	()	()	()	()
Gradul de deservire al transportului feroviar	()	()	()	()	()
Calitatea vieții în general	()	()	()	()	()

5) Care sunt, după părerea dumneavoastră, **cele mai importante 3 avantaje ale Județului Harghita** în comparație cu alte zone din țară?

☐ Frumusețea naturii și diversitatea peisajelor (zona montană, peisajele, rezervațiile naturale, peșterile, cheile, cascadele, lacurile)

☐ Resursele naturale diversificate (terenuri agricole, lemn, minereuri, sare, materiale pentru construcții, apă, radiația solară și viteza vântului pentru producerea de energie verde ș.a.șm.d.)

☐ Patrimoniul cultural (cetăți, castele, biserici și mănăstiri, clădiri monumentale, tradiții, obiceiuri, multiculturalism, evenimente culturale)

☐ Legăturile rutiere în teritoriu și accesibilitatea

☐ Calitatea oamenilor (seriozitatea, ospitalitatea, hărnicia, spiritul întreprinzător ș.a.m.d.)

☐ Accesul la infrastructură rapidă de transport (proximitatea față de autostrăzi, cale ferată, accesul înspre un aeroport internațional)

☐ Costurile mai reduse cu forța de muncă

☐ Acces la rețele de producători locali

☐ Acces la materie primă ieftină și de calitate

☐ Disponibilitatea și prețurile mai reduse ale terenurilor și construcțiilor

☐ Cooperarea teritorială între unități administrativ-teritoriale (ex.GAL, zona metropolitană)

☐ Poziționarea geografică centrală la nivelul țării

☐ Altele: _____

6) Ați putea menționa **localitatea dumneavoastră preferată din Județul Harghita?** (*care vă place și vă impresionează din perspectiva peisajului*)

7) Care sunt, din perspectiva dumneavoastră, **resursele care pot contribui cel mai mult la dezvoltarea județului Harghita în următorii 10 ani?** (*variante multiple de răspuns*)

- ☐ Terenurile agricole
- ☐ Pădurile
- ☐ Resursele subsolului (apele minerale, gazele naturale)
- ☐ Resursele de energie regenerabilă (potențial solar, eolian, hidro, biomasă)
- ☐ Resursele de materiale de construcții (nisip, pietriș, argilă, calcar, marmură, andezit)
- ☐ Peisajele (frumusețea naturii, diversitatea peisajelor)
- ☐ Tradițiile, diversitatea etnică și culturală locală
- ☐ Altele: _____

8) Care sunt, după părerea dumneavoastră, **cele mai importante 3 puncte slabe ale Județului Harghita?**

- ☐ Locuri de muncă puține și/sau prost plătite
- ☐ Infrastructura deficitară de transport și utilități publice
- ☐ Lipsa forței de muncă tinere și calificate
- ☐ Populația îmbătrânită
- ☐ Depopularea unor localități
- ☐ Valorificarea insuficientă a resurselor naturale de care dispune județul
- ☐ Slaba calitate a serviciilor de educație
- ☐ Slaba calitate a serviciilor medicale
- ☐ Slaba calitate a serviciilor sociale
- ☐ Problemele de mediu/Poluarea
- ☐ Migrația tinerilor către alte județe din țară sau în alte țări
- ☐ Lipsa valorificării elementelor tradiționale locale
- ☐ Valorificarea și promovarea insuficientă a patrimoniului turistic
- ☐ Lipsa infrastructurii de sprijin pentru micii întreprinzători locali
- ☐ Oportunități limitate de petrecere a timpului liber și de recreere
- ☐ Altele: _____

9) Care credeți că sunt **principalele 3 direcții/priorități de dezvoltare pe care Județul Harghita ar trebui să le urmărească în viitorii 10 ani?**

- ☐ Atragerea de investiții noi și crearea de locuri de muncă
- ☐ Dezvoltarea unei infrastructuri de sprijin pentru micii întreprinzători
- ☐ Valorificarea și promovarea turismului local

- [] Îmbunătățirea serviciilor pentru sănătate
- [] Îmbunătățirea serviciilor pentru educație
- [] Dezvoltarea infrastructurii rutiere (drumuri, autostrăzi) și a serviciilor de transport la nivel județean
- [] Altele: _____

10) În cazul în care evoluția județului păstrează tendințele actuale, **care considerați că vor fi cele mai mari 3 probleme în următorii 10 ani?**

- 1: _____
- 2: _____
- 3: _____

11) Care sunt, din punctul Dumneavoastră de vedere, **3 posibilele soluții de rezolvare a problemelor indicate în răspunsul la întrebarea precedentă?**

- 1: _____
- 2: _____
- 3: _____

Întrebări specifice domeniului (amenajarea teritoriului)

12) Care sunt, în opinia dumneavoastră, **principalele 3 unități administrativ-teritoriale din Județul Harghita cu potențial de dezvoltare socio-economică?**

- 1: _____
- 2: _____
- 3: _____

13) Care vi se par **cele mai dezavantajate 3 unități administrativ-teritoriale ale Județului Harghita?** (*lipsite de echipamente edilitare, care au accesibilitate scăzută, cu construcții de slabă calitate, în curs de depopulare accentuată*)

- 1: _____
- 2: _____
- 3: _____

14) Care considerați că sunt **principalele 3 măsuri de îmbunătățire a calității vieții în Județul Harghita?**

- 1: _____
- 2: _____
- 3: _____

15) Care considerați că sunt **principalele 3 zone/subzone asupra cărora trebuie concentrată dezvoltarea județului Harghita și care nu sunt luate acum în considerare?**

- 1: _____
- 2: _____

3: _____

Întrebări specifice domeniului (protecția patrimoniului)

16) Care vi se par cele mai valoroase 3 unități administrativ-teritoriale (municipii/orașe/comune) din Județul Harghita, din punct de vedere istoric și cultural?

1: _____

2: _____

3: _____

17) Care considerați că sunt cele mai importante 3 elemente de patrimoniu construit și cele mai importante 3 elemente de patrimoniu natural care necesită protecție, din județul Harghita?

Construit: _____

Natural: _____

18) Care considerați că sunt principalele 3 măsuri pe care ar trebui să le propună noul Plan de Amenajare al Teritoriului Județean pentru conservarea și valorificarea patrimoniului natural al județului?

1: _____

2: _____

3: _____

19) Vă rugăm să enunțați principalele 3 zone de intervenție la nivelul județului, aflate în prezent în pericol de distrugere.

1: _____

2: _____

3: _____

Întrebări specifice domeniului (rețele edilitare)

20) Care considerați că sunt principalele 3 probleme ale Județului Harghita, din punctul de vedere al echipării cu infrastructură tehnico-edilitară?

1: _____

2: _____

3: _____

21) Care sunt principalele 3 unități administrativ-teritoriale din Județul Harghita care prezintă cele mai mari probleme din perspectivă tehnico-edilitară?

1: _____

2: _____

3: _____

22) Care considerați că sunt **principalele 3 direcții de dezvoltare, din perspectiva infrastructurii tehnico-edilitare, spre care trebuie orientată planificarea Județului Harghita?**

1: _____

2: _____

3: _____

Întrebări specifice domeniului (circulație și transporturi)

23) Care considerați că sunt **principalele 3 probleme ale județului, din perspectiva circulației și accesibilității rutiere și/sau feroviare?**

1: _____

2: _____

3: _____

24) Care sunt **principalele 3 unități administrativ-teritoriale din Județul Harghita care prezintă cele mai mari deficiențe din perspectiva circulației și accesibilității rutiere și/sau feroviare?**

1: _____

2: _____

3: _____

25) Care considerați că sunt **principalele 3 direcții de dezvoltare, din perspectiva accesibilității rutiere și/sau feroviare, spre care trebuie orientată planificarea Județului Harghita?**

1: _____

2: _____

3: _____

26) Considerați că sunt necesare noi **conexiuni rutiere și/sau feroviare în teritoriul administrativ?**

() Da (unde?): _____

() Nu

7.2. Chestionar Primării

Studiu sociologic - PATJ Harghita - Primării

Localizare

1) Care este statutul unității administrativ-teritoriale pe raza căreia se găsește Primăria pe care o reprezentați?*

☐ Municipiu

☐ Oraș

☐ Comună

2) Municipiul*

☐ Municipiul Miercurea Ciuc

☐ Municipiul Gheorgheni

☐ Municipiul Odorheiu Secuiesc

☐ Municipiul Toplița

3) Orașul*

☐ Oraș Băile Tușnad

☐ Oraș Bălan

☐ Oraș Borsec

☐ Oraș Cristuru Secuiesc

☐ Oraș Vlăhița

4) Denumirea comunei ...*

Date generale privind județul Harghita

5) Cât de mulțumit(ă) sunteți de următoarele aspecte ale calității vieții din Județul Harghita?

	foarte nemulțu mit (ă)	Nemulț umit (ă)	Mulțu mit (ă)	foart e mulț umit (ă)	nu e caz ul
Căi de comuni	()	()	()	()	()

cație și transpor t					
Nivelul investiți ilor realizat e până acum de adminis trația județea nă	()	()	()	()	()
Calitate a și diversit atea vieții cultural e din județ	()	()	()	()	()
Calitate a și diversit atea spațiilor de recreere	()	()	()	()	()
Calitate a serviciil or de educație	()	()	()	()	()
Calitate a serviciil or medical e	()	()	()	()	()

Calitate a legăturilor și infrastruc- tura de transport public	()	()	()	()	()
Calitate a transportului feroviar	()	()	()	()	()
Calitate a generală a vieții	()	()	()	()	()

6) Care sunt, după părerea dumneavoastră, **cele mai importante 3 calități ale Județului Harghita?**

- ☐ Cadru natural valoros
- ☐ Obiective turistice importante
- ☐ Legăturile rutiere în teritoriu și accesibilitatea
- ☐ Calitatea oamenilor
- ☐ Forța de muncă calificată
- ☐ Acces la rețele de producători locali
- ☐ Acces la materie primă ieftină și de calitate
- ☐ Acces la servicii bancare de calitate
- ☐ Altele: _____

7) Care sunt, după părerea dumneavoastră, **cele mai importante 3 puncte slabe ale Județului Harghita?**

- ☐ Legăturile rutiere de slabă calitate
- ☐ Lipsa forței de muncă tinere și calificate
- ☐ Populația îmbătrânită
- ☐ Lipsa locurilor de muncă
- ☐ Calitatea slabă a educației

- ☐ Problemele de mediu/Poluarea
- ☐ Migrația tinerilor către alte județe din țară sau în alte țări
- ☐ Lipsa valorificării elementelor tradiționale locale
- ☐ Turism insuficient dezvoltat
- ☐ Lipsa infrastructurii de sprijin pentru micii întreprinzători locali
- ☐ Altele: _____

Date privind municipiul/orașul/comuna

8) **Cât de mulțumit(ă)** sunteți de următoarele **aspecte privind municipiul/orașul/comuna dumneavoastră?**

	Foarte nemulțumit (ă)	Nemulțumit (ă)	Mulțumit (ă)	Foarte mulțumit (ă)	Nu e cazul
Calitatea și imaginea fondului construit (starea construcțiilor)	()	()	()	()	()
Calitatea drumurilor	()	()	()	()	()
Calitatea infrastructurii edilitare (apă, canalizare, gaze, electricitate)	()	()	()	()	()

Calitatea transportului public	()	()	()	()	()
Prețul билетelor pentru transportul în comun	()	()	()	()	()
Nivelul de siguranță din localitate	()	()	()	()	()
Calitatea zonelor pietonale (accesul la trotuare amenajate, străzi pietonale etc)	()	()	()	()	()
Calitatea spațiului verde amenajat (parcuri, spații publice)	()	()	()	()	()
Calitatea educației (școli, grădinițe)	()	()	()	()	()
Calitatea infrastructurii medicale (cabinete medicale,	()	()	()	()	()

farmacii etc)					
Calitatea serviciilor bancare (bănci, bancomate în localitatea dumneavo astră)	()	()	()	()	()
Alimentați a publică locală (piețe, magazine, supermark et-uri)	()	()	()	()	()
Nivelul calității vieții în localitate	()	()	()	()	()

9) Care sunt, după părerea dumneavoastră, **principalele 3 avantaje ale municipiului/ orașului/ comunei pe care îl/o reprezentați?**

- ☐ Loc de muncă bine plătit
- ☐ Calitatea aerului
- ☐ Frumusețea peisajelor
- ☐ Calitatea bună a educației
- ☐ Servicii medicale de calitate
- ☐ Acces la evenimente cultural-artistice de calitate (teatru, cinematograful, expoziții, concerte)
- ☐ Multe oportunități de afaceri
- ☐ Calitatea oamenilor
- ☐ Acces la o mare varietate de servicii de agrement (magazine, cafenele, restaurante)
- ☐ Transport public de calitate
- ☐ Infrastructură edilitară de calitate (apă, electricitate, canalizare, gaze)
- ☐ Altele: _____

10) Menționați, vă rugăm, **cele mai importante 2 obiective culturale din municipiul/orașul/comuna dumneavoastră.**

1: _____

2: _____

Date socio-demografice

11) Sex respondent

☐ Masculin

☐ Feminin

☐ NS/NR

12) Care este vârsta dumneavoastră?
